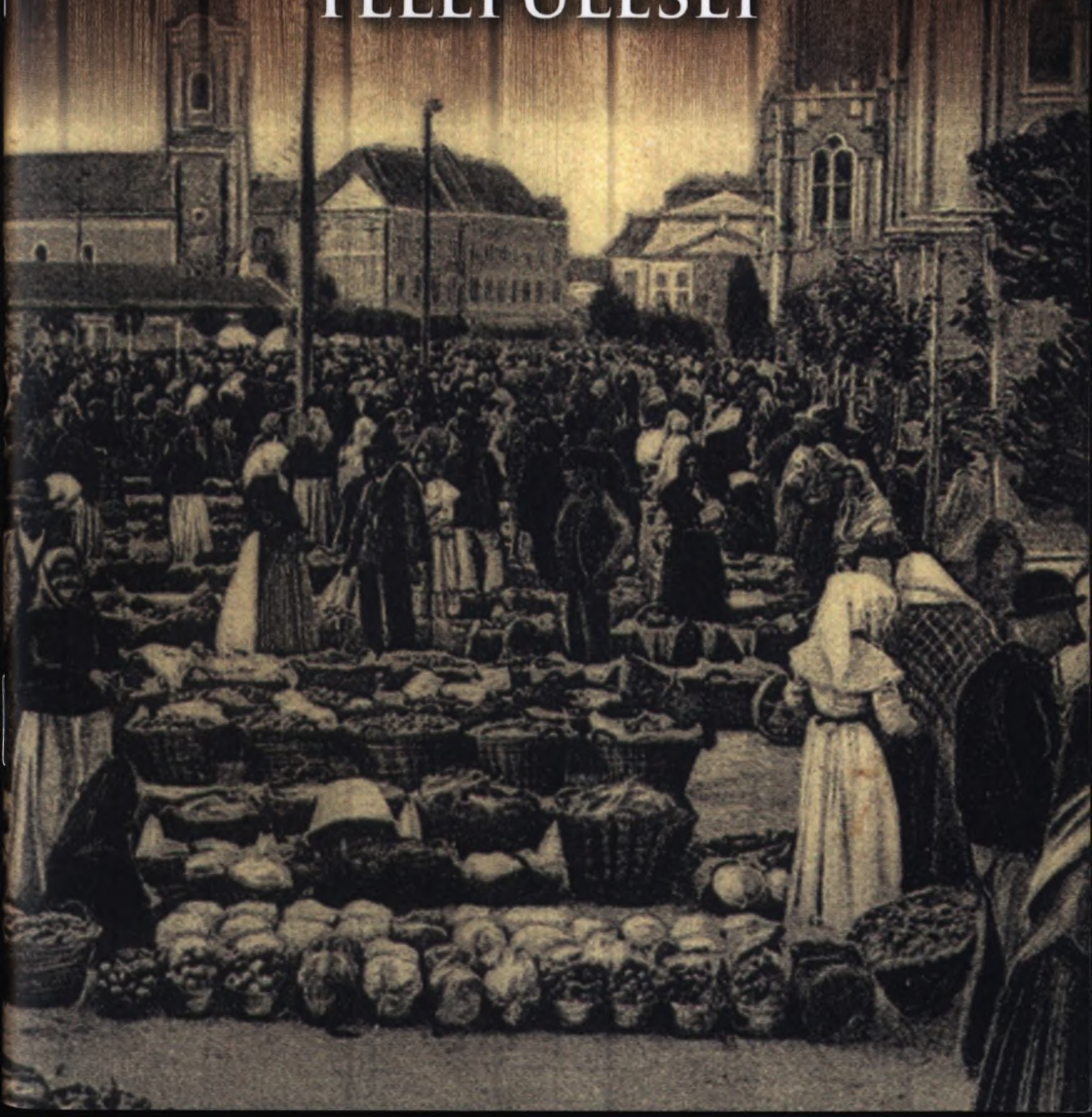

KÖZÖS ÖRÖKSÉGÜNK:
KECSKEMÉT ÉS TÉRSÉGE
TELEPÜLÉSEI

UTAZÁS, KÉNYELEM, ÉLMÉNY

Mindent, amire Önnek szüksége lehet egy kellemes utazáshoz, megtalál a Four Points by Sheraton Kecskemét Hotelben magas minőségben, elérhető áron. Hangulatos szobák, ingyenes WiFi, kiváló gasztronómia, udvarias kiszolgálás.

Fitness & SPA részlegünk úszómedencével, jacuzzival, bio-, infra- és finn szaunával, gőzfürdővel és tágas pihenővel várja feltöltődni vágyó vendégeit.

A 136 szobás szálloda ideális helyszíne konferenciáknak, üzleti tárgyalásoknak és családi rendezvényeknek egyaránt. Amennyiben Kecskeméten jár üzleti vagy magánúton, nálunk biztosan jól fogja magát érezni.

Four Points by Sheraton Kecskemét

SALES@FOURPOINTSKECSKEMET.COM

0036 76 888 500

WWW.FOURPOINTSKECSKEMET.HU

INFORMÁCIÓ

Kecskemét, Szent László Krt. 64

recepció: +36 76 505 175

rendezvény: +36 30 634 0522

e-mail: sales@gokarthotel.hu

 Gokart Hotel Kecskemét

www.gokarthotel.hu

CSAPATÉPÍTŐ PROGRAMJAINK

- / Céges csapatépítő, baráti, családi GOKART versenyek (március-november)
- / 1 perc ügyességi vetélkedők
- / Activity játék
- / Céges borvacsorák
- / Korcsolyázás saját műjégpályán (november-február)

RENDEZVÉNYEK

- / Családi rendezvények
- / Születésnap
- / Legénybúcsú
- / Céges rendezvények
- / Továbbképzés
- / Meetingek
- / Konferencia

Bács-Kiskun megye dinamikusan fejlődő székhelye Kecskemét. Az Alföld szívében a Duna-Tisza közti Homokhátságon fekvő megye- székhely sajtóságosan magyar mezőváros, amelynek gazdasági jelentősége és munkaerő felszívó ereje meghatározó a térsége szempontjából. Olyan nagy magyaroknak volt szülővárosa, mint a Bánk bán írójának, Katona Józsefnek, a világhírű zeneszerző-, zenepedagógusnak, Kodály Zoltánnak. Neves képzőművészeket ihletett meg településünk, híres építészek tervezték épületeit, sajtóságos hangulatúvá varázsolva a várost.

A város és vonzáskörzetének fejlődését meghatározta a tanyás településszerkezet, ahol már évszázadok óta földműveléssel, pásztorkodással, a Tisza partján halászzattal foglalkoztak.

A térség az ország életében betöltött gazdasági - regionális szerepköre ma is jelentős. Napfényben az ország leggazdagabb területe a mienk, ennek köszönhetően a leggazdagabb területet is mondhatjuk magunkénak a színvonalas szőlő- és gyümölcsstermesztésben. A „kecskeméti” kajsziarack, és a belőle készített barackpálinka világhírnévre tett szert. A környező települések szőlőtermesztésének köszönhetően borkultúránk részét képezik az ország bortékeinek. Hagyományok ápolása ugyanúgy része a kultúrának, a helyi kézművesek ma is ápolják a régi mesterségek, szalma- és kosárfonás, mézeskalács-készítés, a kékfestés tudományát. A térség lakossága népdalkörökben, citerazenekarokban őrzi a zenei hagyományokat. Az ideérkező vendégek a lovastanyákon lovas-csikós bemutatókon pillanthatnak be a múlt életképeibe, a tanyák éttermeiben kóstolhatják meg a tradicionális magyar konyha ízeit. A jól szervezett, jól

kiépített vendéglátó- és turisztikai pontok idevonzzák a világ minden pontjáról a látogatókat.

A betakarítás az év fontos eseménye a térségben. A szőlőtermesztéshez kapcsolódó ünnepi szokások, a szüreti felvonulások szinte minden település fontos programját képezik. Ennek a terményünnepnek része a Hírös Hét Fesztivál Térségi Kertészeti és

Élelmiszeripari Kiállítása, ahol az Aranyhomok Kistérségfejlesztési Egyesülethez tartozó települési önkormányzatok húsz éve töretlen lendülettel, példamutató együttműködéssel dolgoznak azon, hogy a látogatók megismerjék azokat a helyi és térségi gazdákat, kézműveseket, akik minőségi, biztonságos, e tájegységre jellemző alapanyagokból készítik egyedí termékeiket. A minden évben megújuló, igazi különlegességeket kínáló kiállításon közkívánatra helyet kap az Aranyhomok Portéka Térségi Tanyai Termék Vásár, ahol a kistermelők kínálják igényes portékájukat, népszerűsítve ezzel is a kulináris és kézműves hagyományainkat.

Az évek során ez a kiállítás a legnagyobb térségi seregszemlévé nőtte ki magát, több mint 200 kiállítóval, kézművessel, értékesítővel és kulturális programokkal.

Ennek az összefogásnak eredményeként ma már több kistermelőnek ad megélhetést a minden csütörtökön Kecskemét főterén látogatható Kecskeméti Tanyai Termék Piac.

Ismerje meg izgalmas, magával ragadó tájainkat, a kiskunsági puszták, a buckák világát, és a rónák fővárosát, Kecskemétet!

Szemereyné Pataki Klaudia
Kecskemét Megyei Jogú Város polgármestere
Aranyhomok Kistérségfejlesztési
Egyesület elnöke

VOLT EGYSZER EGY NAGY-KECSKEMÉT...

A MÚLT KÖTELEZ

Napjainkban örömmel tapasztaljuk, hogy az egykoron hatalmas területen fekvő, a tulajdonviszonyok megváltozása és a közigazgatás átszervezése következtében nagy pusztaitól szakszosan elszakadt, 2018-ban 650 évfordulóját ünneplő Kecskemét számos eszközzel igyekszik valójában a középkortól fennhatósága alá tartozó területeken élők szokásait, hagyományait, kultúráját összefogni, erősítve ezzel a jelenlegi kecskeméti kistérség identitástudatát, amelynek mibenlétét valójában az 1812-ben született kecskeméti költő, Losonczy László a következőképpen fogalmazta meg:

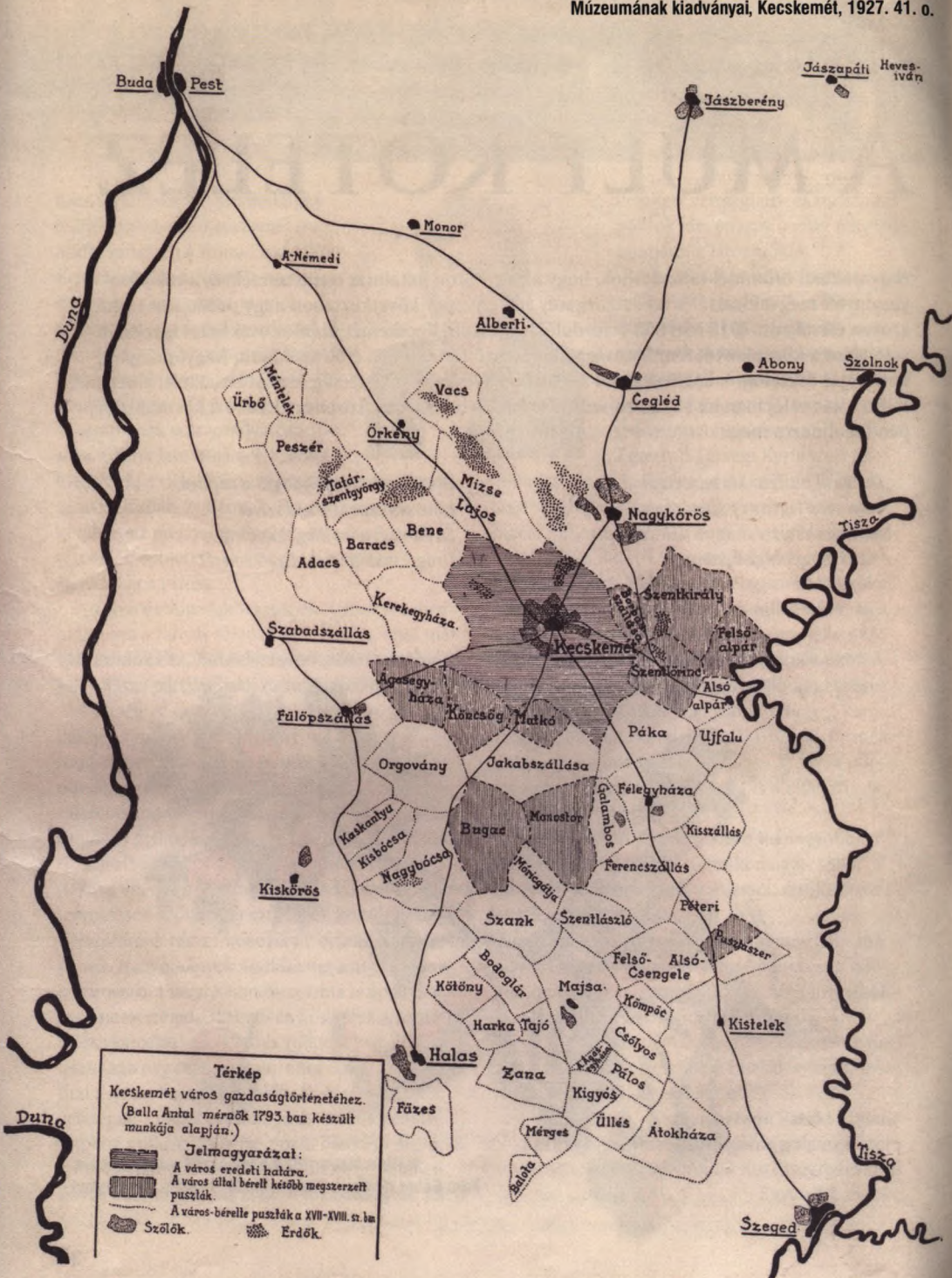
*„Ott virul a tiszta hív barátság,
Ánnyi szép legény és szép leány:
Harminczhatezer magyarnak zeng ott
Á szép magyar ige ajkán.*

*Ott magyar vér folydogál a népben,
Ismerem szokásit s jó szívét,
Én ne vágnám lángolón öledre,
Drága szülőföldem, Kecskemét!”*

A Hírös Hétre, 1934-ben készült plakát figurája.
Imre Gábor munkája (Forrás: KKJM Történeti gyűjtemény)

Gyümölcs piac Kecskeméten

A versben kiemelt számadat („harminczhatezer”) utal valójában a közös identitás mibenlétére, ugyanis az 1850-ben lezajlott népszámlálási adatokra támaszkodva megállapítható, hogy a Kecskemét közigazgatási területén élő 36 564 lélekből 4256 fő az évszázadok során ekkor a városhoz csatolt pusztai külterületeken élt.

Összetartozásunknak tehát mély történelmi gyökerei vannak. Ennek igazolására szolgál egy 561 évvel ezelőtt, 1456-ban – Szilágyi Erzsébet és két fia, Hunyadi Mátyás és Hunyadi László aláírásával – keletkezett adománylevél is, amely — a Kecskemét régi birtokain túl (Kisfái, Talfája, Úrrét, Széktő) először említette a város hat pusztáját, amelyek a következők voltak: Juhászegyház (juhászatról elnevezett terület), Koldusegyház (Kecskemét és Páka közötti út),

Kolosegyház (Szent Kolos tiszteletére emelet egyház), Hethyenyegyház (Hetényegyháza), Ballóság (Ballószög) és Terechegyház (Török-egyház), míg Csödörhomoka (mai Méntelek, Ladánybene), Matkó, Köncsög, Ágasegyháza, Borbásszállás és Szentkirály, Felső-Alpár, Szikra, Szentlőrinc, Monostor, Bugac puszták ekkor még részben a kun fennhatóság miatt egészen a mohácsi vészig nem tartozhattak Kecskemét tulajdonába. Ugyan Alsó- és Felső-Monostor-pusztát 1796-ban megvásárolta a város, ami telekkönyvileg 1853-ban lehetett csak jogerős, ám a 30 000 katasztrális hold területű Bugac és Monostor-Pusztá együttvéve csak 1901-ben lett valójában a város tulajdona. Ennek tudatában minden fenntartás nélkül mondhatjuk tehát, hogy a török uralom időszakának végére Kecskemét tulajdonába került

Forrás: MNL BKML

az összes olyan terület (összesen 163 237 katasztrális hold) – nem beszélve a város által bérelt területekről – amelyek – a honfoglalás történetnek feljegyzései során Anonymus leírás szerint is igen „gyümölcsöző” területek voltak – számtalan mennyiségű élelmiszert és egyéb más terményt adtak Kecskemét város, illetve a Magyar Királyság piacának.

Kecskemét közigazgatási területének növekedését az éves statisztikák fényében vizsgáljuk, akkor egyértelművé válhat számunkra, hogy a fentiekben említett századfordulós területszerzés – Bugac és Monostor-puszta – következtében érte el a város legnagyobb – közel 94 hektár nagyságú kiterjedését, amely 1950-ig, a tanácsrendszer megalakulásáig nem is változott. Ezzel párhuzamosan változott azonban a monumentálisra nőtt város népességszáma, ugyanis a korábban említett 1850. évben lezajlott népszámlálás adataihoz képest

– a külterületeknek köszönhetően – több mint 22 ezer fővel nőtt, meghaladva ezzel az 58 ezres lélekszámot, amelynek közel 50 százalékát (közel 27 ezer fő) az évszázadok alatt Kecskemét fennhatósága alá került pusztai területek lakói tették ki.

A lakosságszám-gyarapodás a terület növekedésének stagnálása mellett a tanácsrendszer megalakulásáig töretlen volt, amelyet a külterületen élők számarányának folyamatos növekedése is támogatott, tehát egy jól működő organikus egységről beszélhettünk annak minden infrastrukturális és más irányú, a városmághoz viszonyított elmaradottsága ellenére is.

A rendszer működésében nagy törést okozott az 1949-1950. esztendő közigazgatási reformja, az új megye, Bács-Kiskun közigazgatási határainak meghatározása, hiszen a szóban forgó időszakban e területen két törvényhatóság működött: Pest-Pilis-Solt-Kiskun és Bács-Bodrog vármegyék. Ám az 1949-ben esedékessé váló közigazgatási

területrendezésre vonatkozó 4343/1949. M. T. sz. rendelet – a második világháborút lezáró békeszerződés és a területi elcsatolások következtében – a következőképpen szabta át a korábbi közigazgatási határokat. Bács-Bodrog vármegye Magyarországon maradt részét (Bajai, Bácsalmási, Jánoshalmi járások), illetve Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye (Dunavecsei, Kalocsai, Kiskőrösi, Kiskunfélegyházi, Kunszentmiklósi járásainak, továbbá Ladánybene és Lajosmizse) területeit összevonta. Így alakult ki Bács-Kiskun megye területe, Kecskemét székhellyel.

A közigazgatási határok módosítása azonban Kecskemét városát is érzékenyen érintette, ugyanis az évszázadok alatt kialakult települési egység kiterjedése rövid idő alatt a korábbiak egyharmadára csökkent. A „*puszták metropolisának*” tanyavilágából 1950 és 1952 között 9 új önálló önkormányzattal rendelkező települést hoztak létre. Ennek értelmében 1950-ben önálló községi státuszt kapott Bugac, Lakitelek és Nyárlőrinc, majd 1952-ben Ágasegyháza, Ballószög, Helvécia, Városföld, Lászlófalva (korábbi és későbbi Szentkirály) és Hetényegyháza lett önálló község, azonban a közigazgatási határok csak a rendszerváltozás hajnalán váltak véglegessé, ugyanis 1981-ben Hetényegyházát, majd 1989-ben Matkót csatolták vissza Kecskemét területéhez.

Az 1949 és 1950-ben bekövetkezett „*leválási folyamatot*” a fentiekben említett településekhez területi adottságai alapján kísértetiesen hasonlító, 1892-ben újra Kecskemét tulajdonába került Szentlőrinc-pusztán létesült nyakőzpont Koháryszentlőrinc (a későbbi Nyárlőrinc) példáján keresztül ismerhetjük meg.

A folyamat megértéséhez – amely a többi település esetében is igaz – ismernünk kell az 1945. március 18-án kihirdetett 600/1945. M. E. sz. „*Földreform rendelet*” társadalomra gyakorolt következményeit, amelyek szinte teljes mértékben felforgatták a hosszú évtizedek alatt kialakult földbirtokviszonyokat, ugyanis ebben az időszakban kezdődött meg a széles határokkal rendelkező nagyvárosokból az a

kivándorlási folyamat, amely 4-5 éven belül (1945-höz viszonyítva) az egy-egy kezdetben a város közvetlen közigazgatási fennhatósága alá tartozó területek, új községgé alakulását hozta magával. Ez a folyamat játszódott le Koháryszentlőrinc újközség életében is, hiszen az 1949. május 24-ig korábban Kecskemét város közigazgatási külterületén elhelyezkedő település az említett dátummal kapta meg a községi rangot. Az 1949. június 3-án, a Kecskeméti Városháza polgármesteri tanácskozó termében írták alá a döntést megelőző vizsgálati jegyzőkönyvet, amely rögzítette Koháryszentlőrinc, 1949. május 24. után Nyárlőrinc társadalmi viszonyait, mindennemű gazdasági adottságait.

A legelső probléma a névadás kérdésével kapcsolatban merült fel a bizottságon belül, hiszen a korábbi név, mint Koháryszentlőrinc, megváltoztatásra szorult, ugyanis „*a Koháry*

Cserépkorsó „Kajsi barackpálinka, Kecskemét”, a város címerével (KKJM, ltsz.: 84.17.1.)

Munka a szőlőben az 1930-as években (Forrás: KKJM, Történeti gyűjtemény: Szalontay Sándor albuma)

Barackcsomagoló Kecskeméten az 1930-as években (Forrás: KKJM, Történeti gyűjtemény: Szalontay Sándor albuma)

család erős Habsburg párti család volt és a Rákóczi szabadságharcban nemzetellenes magatartást tanúsítván.” Ennek tudatában a következő lehetőségek merültek fel, mint a község nevei: Lőrincerdős, Erdőslőrinc, Nyárjas, Nyárfás, Nyárlőrinc, Erdőlőrinc, Szentlőrinc. Mivel a Nyárfás és a Szentlőrinc elnevezés másik települések által foglalt volt, így az Erdős és a Nyárjöhetnek szóba a tájadosztások figyelembevételével, így „a jelenlévők a Nyárlőrinc nevet tarották a legmegfelelőbbnek”.

Az újközség pontos helymeghatározását illető adatok szerint Koháryszentlőrinc, mint tanyaközpont, 11 539 katasztrális hold 506 négyszögöl területen feküdt. A belterület helyét a Kecskemét-békcéscsabai 40. számú állami főközlekedési út 17-es km-től leágazó 1,2 km hosszú bekötőút mellett fekvő területen jelölték meg.

A népességi adatokat tekintve Koháryszentlőrinc összlakossága az 1948. december 31-i népszámlálás számlálókörzeti gyűjtőívei alapján 2 663 fő volt, amelyből külterületen 2 311, belterületen 352 fő élt. A házak számát tekintve 614 lakást vett iktatásba a bizottság, ezek közül a külterületen elhelyezkedő 497 ház, illetve a 2311 fő arról adott tanúságot, hogy a földek széttagoltsága (az 1945-ös földtörvény következtében) és a megélhetés nehézségei miatt a külterületen élők száma jóval magasabb volt, amelyről a foglalkozás szerinti megoszlás adatai is tanúskodnak, ugyanis azok, akik mezőgazdasági jövedelmen kívül más bevétellel nem rendelkeztek, 98 százalékban földjeik közelében telepedtek le.

A tanyaközpont területén a kisüzemi gazdaság mellett külterjes szántóföldi növénytermesztés folyt. A talaj adottságainak megfelelően a 250 kh. területen szőlőt, a legendás nyárlőrinci kajsziparackot, almát, körtét, szilvát, meggyet és cseresznyét termesztettek. A legjellemzőbb szőlőfajták, úgy, mint a kadarka, kövidinka, mézes, rizling, ordoi fehér, mézes fehér, a sasza, mint a „szőlőskertek királynője” elárasztották a kecskeméti mellett az ország más piacait is.

Sokan nem is gondolnák, hogy olyan, korábban Nagy-Kecskeméthez tartozó települések, mint 2017-ben 125 éve alapított Helvécia is milyen történeti gyökerekkel rendelkezik, honnan kapta a nevét, kik voltak azok, akiknek köszönhetjük, hogy a Városunk azon területein – ahol még az 1860-as években a futóhomok volt az úr – ma saját önkormányzattal rendelkező település működik?

Hogy hogyan is nézett ki az 1890-es években a korábban Ballószög-pusztaként nyilvántartott helvéciai városrész? „...sivár pusztaság volt, ahol legfeljebb a juhászok legeltették és vették nevüket a Strázsahegy magánosan álló, elárvult nyárfáinak derekába,” illetve „... e terület valóban megfelelt Kecskemét régi neveinek: Partoskodás és Kecskemenet, mert ez valóban alig volt másra használható, mint bürgéjárásra, illetőleg azelőtt az Árpád-házi királyok kecskái találtak itt silány legelőkre.”

Ezzel az állapottal találták szemben magukat azok a telepesek, akik Wéber Ede (1843-1935) svájci származású tanító, vállalkozó hívására települtek Helvécia területére, hogy a 19. század

A Kecskeméti Konzervgyár füles cukrozott szilvaízes csupra (1930-as évek)
(Forrás: KKJM Történeti gyűjtemény)

utolsó harmadában, a történelmi borvidékeinken pusztított filoxérajárvány következtében új életet kezdhessenek a Duna-Tisza közí aranyhomokon. A jobbára a Balaton északi partjáról, Veszprém megyéből érkező, korábban szőlőműveléssel foglalkozó 110 család feladata az volt, hogy gyakorlatuk révén kamatoztassák azt a szakértelmet, amely ebben az időszakban a Duna-Tisza közén még igazán hiányzott. A svájci tőkésék által, Wéber Ede vezetésével létrejött „Kecskeméti szőlőtelepítő vállalat” 2000 katasztrális hold nagyságú földterületet 200 000 Ft értékben vásárolt meg Kecskemét Város Tanácsától, amelyet Lestár Péter polgármester hagyott jóvá az 1892. február 29-i közgyűlés tudomásul vételét követően. Az adásvételi szerződés 1893. október 12-én került véglegesítésre, amelyet Wéber Ede „*Helvétia nevű közbirtokosságnak*” képviselőjeként írt alá. Lestár Péter a befolyt összeg felhasználását is meghatározta, amelyet nem másra, mint az állandó Katona József Színház felépítésére fordítottak.

A Helvéciára érkezett telepesek 30 évi hűséges és szorgalmas munkálkodást vállaltak azért, hogy a bérszerződés lejártát követően az általuk igénybe vett ingatlan, illetve a juttatott ingóságok az adott személyek tulajdonába kerülhessenek.

A viszonylag dőcögősen indult beruházás a homokterület kiszámíthatatlansága és annak előkészítetlensége, a technikai felszerelések hiánya miatt nem volt jövedelmező, így Wéber 1912-ben kénytelen volt áruba bocsátani vállalkozását, ugyanis a svájci tőkésék is kiszálltak mögüle. Ebben a formában azonban a bérszerződések is hatályukat veszítették, azok a telepesek, akik Wéber nehéz helyzetében is a maradást választották, a Vállalat feloszlását követően, 3 hold föld tulajdonosaként szabad gazdálkodást folytathattak. Valójában ők azok, akiknek leszármazottai ma is a településen élnek, és 1950. évi tanácsrendszer megalakulásától önálló önkormányzattal rendelkeznek.

Ha azonban a századfordulótól eltelt 50 év eseményeit vizsgáljuk, egyértelműen kijelent-

hető, hogy Kecskemét városának is számtalan pozitívumot, nemzetközi elismertséget hozott a Wéber Ede-féle helvéciai reform, illetve a szőlő- és gyümölcsstermelés fellendítése által megindult infrastrukturális fejlődés.

Először is talán a legfontosabb, hogy szakértelemmel rendelkező telepeseket hozott Kecskemétre, akik hozzáértésükkel előre mozdították egy új ágazat működését, ezzel egészen 1950-ig komoly jövedelmet generáltak a városnak. Ennek egyenesági következménye lett, hogy a szőlő, majd a gyümölcs telepítésével megkötötte a város ezen területén is uralkodó futóhomokot, így nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a két világháború közti időszakra Kecskemét az „ország kertjévé” vált, a tömegbort adó fajták közül meghonosították a Kövidinkát, a Furmintot, a Mézes fehért, Zöldszilvánt, Piros veltelint, Semillont, Szlankamenkát, Ezerjót, a Rizlinget, a Kadarkát, az Oportót, illetve egy Mathiász-fajtát is, az Ezeréves Magyarország Emlékét.

Wéber Ede a szőlő és a bor értékesítésének megkönnyítése érdekében kiharcolta a Kecskemét-Fülöpszállás közötti vasútvonal kiépítését, amelynek vonalán Helvécia külön állomáshelyet kapott, utat adva ezzel a Városi Gazdasági Vasút hosszútávú működésének.

De ebben az időszakban épült ki az a 12 000 hektoliter befogadóképességű borospince és az a központi épület, amely az 1950-es éveket követően is a Helvéciai Állami Gazdaság nagymennyiségű exportját szolgálta, illetve ekkor hozták létre azt a 20 000 csemetéből álló faiskolát is, amelyből csak a kajsziparack állomány 7000 db-ot tett ki.

Wéber érdemei közé tartozik a kecskeméti pálinka hírnevének öregbítése is, hiszen a helvéciai telepen az első világháború előtt önerőből saját pálinkafőzőt hoztak létre, amelyel a lehullott gyümölcsöt tudták értékesíteni pálinka formájában.

A későbbiekben megalakult Helvéciai Szőlősgazdák és Gazdák Körének tagjaira jellemző mentalitás egyértelműen az idejekorán ebben a régióban megjelent fejlett szőlőműve-

Kiss Imre méhészcsovélya körében az Ókékcskéhez tartozó Kígyós-i szőlőjében, 1925-ben
(Forrás: Kécskei Emlékképek, Tiszakécskei Honismereti Kör, Tiszakécske, 112. o.)

lési kultúrájának és precízégnek volt köszönhető, ugyanis a kecskeméti emberre jellemző kitartást és újrakezdést megkönnyítő, azt hangsúlyozó „*Teher alatt nő a pálma...*” mondás is a telepeselek egyik jelmondatává nőtte ki magát már az 1930-as évekre.

Am Nagy-Kécskemét ezen régiójában nem új keletű volt a szőlő- és gyümölcsstermesztés meghonosodása, hiszen Hornyik János kecskeméti történetíró 1860-ban megjelent munkájában egy I. Géza király korabeli oklevél alapján közli, hogy már a 11. században Alpár (ma Tiszaalpár és Lakitelek között) környékén intenzív szőlőstermesztés folyt. A török hódoltság időszakát követően – Kécskemét lakosságának növekedésével párhuzamosan, ahogyan azt a Szolnoki úttól északra eső terület telepítése kapcsán rendelte Koháry István földesúr – szőlő- illetve már gyümölcsstermesztés illetően komoly fellendülésről tanúskodnak a források, amely a 18. századra még inkább fokozódott. A folyamat háttérben a

Kécskeméten és 40 km-es körzetében uralkodó futóhomok megfékezésének, illetve megkötésének szándéka állt, amelyet már 1788-ban II. József császár is sürgetett. Egyetlen megoldás maradt, amely nagymértékben meghatározta Kécskemét városának 19. majd 20. századi földbirtok politikáját, az pedig a nagy összefüggő területek szétparcellázása – ekkor született meg mai „*Széktóhegy, Máriahegy, Budaihegy, Vacsihegy, Kőröshegy, Szolnokihegy*” – volt, amely lehetővé tette minden tulajdonos számára a szőlő- és gyümölcsstermesztést.

Fontos azonban kiemelni, hogy már a hódoltság korát követően is voltak magánkézben szőlőbirtokok. Itt kell megemlíteni a Kécskeméten működő ferencesek tevékenységét is, hiszen komoly birtokokkal rendelkeztek, amelyeket a várostól kaptak használatra. Ezek a területeken – a mai Ballószögben és a Vacsiközben – szőlő és gyümölcsstermesztéssel is foglalkoztak, a szüret után a bort a későbbiekben felépült

rendház pincéjében tárolták. A rend Historia Domus-a több esetben arról tanúskodik, hogy a szerzetesek szervezett fohászokat tartottak az időjárás kegyességért, a termés bőségeségért. A város 14-16. századi címereiben megjelenő, védelmező Myrai Szent Miklós, mint a város védőszentje oltalmába ajánlották fel éves munkájukat. Nem véletlen tehát, hogy a hagyományt követve az évszázadok alatt egyre többen járultak Szent Miklós elé, hogy védelméért esedezzenek. Így vált Szent Miklós Kecskeméten a pálinkafőzők, világszerte pedig a gyógyszerészek, búcsújárók és nem utolsó sorban a gyermekek védőszentjévé.

A gyümölcsstermesztés további fejlődés a reformkor időszakára érkezett el arra a szint-

re, hogy a szőlő ültetvények szélén ültetett gyümölcsfákat tudatosan a szőlővel együtt gondozták, átültetéssel és oltás által nemesítették. A növényvédelem mellett arra is ügyeltek a szőlő- és gyümölcsstermeléssel foglalkozó eleink, hogy olyan szőlőfajtaikat ültessenek, amelyek jól tűrik a lombos fák árnyékát. Szabó Kálmán kutatásai alapján elmondható, hogy Kecskeméten és környékén pontosan ezen okból kifolyólag a legnépszerűbb szőlőfajta a kadarka volt, itt-ott azért megjelent a vörösdinka, fehér, feketebajor, cigányszőlő, furkószőlő (ez volt a tömött-fürtű kadarka), szegedi fehér gyöngyszőlő. A csemege-szőlők közül ki kell emelni a törökmazsola (sárgalugas), a kesely-kecskecsőcsű fajtaikat, míg a korai szőlők közül a Jakab szőlő volt igazán

Dinnyepiac Kecskeméten az 1930-as években
(Forrás: KKJM, Történeti gyűjtemény:
Szalontay Sándor albuma)

népszerű, nevét érési időszakáról, Jakab napjáról kapta (július 25.).

A szőlők mellett – ahogyan az a fentiekben is említésre került – ugyan már a hódoltság ideje alatt megjelentek a gyümölcsösök is, amelyre bizonyító erejű források maradtak fent, miszerint a város vezetői a bor mellett gyümölcsöket is rendszeresen szállítottak a Budára, a bégek és a basák számára. Ezzel nem más volt a céljuk, minthogy a békét állandósítani tudják a „beszélő köntös” városában. Hogy milyen gyümölcsfajtákat tudunk azonosítani? A 17. és 18. század fordulójáról áthagyományozódott iratok alapján az arany homok késő tavaszig elálló almafajtái („szentiványi, rozsmaring, nyári és téli pogácsa, lánycöcsű” stb.) és a körte („farkó,

császár, búzával erő, muskolát” stb.) voltak az uralkodó fajták, amelyek értékesítés útján már Gödöllőre (Grassalkovich Antal koronaügyész birtokára) is eljutottak az 1720-as években. Szabó Kálmán közlésében azonban megjelenik egy 1638. évi szolgálati jegyzőkönyvből származó bejegyzés, amely a később rendkívül híres „kecskeméti barack” történetének egyik kiindulópontja lehet: „Fodor Benedeket Tolnára kiildvén barack fiatalokat venni, költött pénz 20.”

Fodor Benedek tehát megbízást kapott a magisztrátustól, hogy a város nevében a 16. században már létező öt utcája közül a mai Városháza területétől a Széchenyi téren át a Homoki kapuhoz vezető korábbi Gyümölcs utcára, – ami valójában a város első mintagyümölcsöse volt –, újabb típusú gyümölcsfákat, „barack fiatalokat” szerezzen be. A források több barackfajta is utalnak, amelyek közül a leggyakrabban „a sárga, a szőrös, a KAJSZÍN” – ahogy Kosztolányi Dezső is írja a női arc azonosítójaként Negyven pillanatkép című versében –, illetve „az olasz és a rózsabarack.” Nem véletlen tehát, hogy a város közössége számára ismert későbbi gyümölcs piac ezen a területen, szűkebb értelemben a mai főtér területén alakult ki. Több érdekesség is bizonyítja a gyümölcs, a barack és a mai főtér említett kapcsolatát, hiszen az 1774 és 1799 között épült Nagytemplomban a helyi gyümölcs-, baracktermesztésnek ajánlva is készítettek egy oltárt. A Merész Gyula által, 1939-1942 között megfestett, Szűz Mária kecskeméti látogatását ábrázoló „Barackvirágos Mária” oltárképen a művész a helyi legendának egy jelenetét festette meg, amikor is Nagy-Kecskemét gyümölcsstermesztéssel foglalkozó lakói barackkal megrakott kosarakkal járultak Mária elé. Többnyire biztosra vehető, hogy a második világháború alatt elkészült kép előtt több ezer kosár barack került megáldásra, még a piac hajnali kezdete előtt.

Ima a jó termésért:

Segíts Boldogasszony, hogy virágozzanak!
Segíts Boldogasszony, hogy megfogjanak!
Segíts Boldogasszony, hogy termést adjanak!
Segíts Boldogasszony, hogy szaporodjanak!

A gyümölcspiacról

A kecskeméti gyümölcs piac történeti gyökereit írott források alapján is bizonyítottan látjuk. legjelentősebb szervező ereje volt, és jelentősen befolyásolta a városszerkezet alakulását. A piactéren álltak a templomok, az iskolák, a Városháza, sőt a pellengér és a deres is. Itt tartották a városi gyűléseket, és sugárirányban innen ágaztak szét a kereskedelmi irányokat is mutató főutcák (Pl.: Szentlőrinci utca).

Az 1670-es években a piactéren és a szomszédos Vásári utcában már állandó bolthelyiségek is állottak, itt a helyi kézművesek árulták portékáikat. A piaci árusok többsége azonban kocsiról, kordéról, földre állított ideiglenes standokon árult. A piacon, illetve a fő közlekedési utak mentén épültek a városi fenntartásban működő kocsmák, csapszékek és vendégfogadók, amelyek a helybeliek és a piacokra, heti vásárokra érkezők igényeit elégítették ki.

Blokkok 1598-ból: „[...] a nád kévéje három pénz, [...] a vaj pintje 65 pénz, [...] a méz pintje 70 pénz, [...] a szalonnának fontja 5 pénz”

A kecskeméti piacot a 19. század elejére elárasztották a Nagy-Kecskemét területéről érkezett termékek, termények. Egy 1820-ból fennmaradt forrás szerint – a gyümölcsökön és a zöldségféléken túl – olyan portékákhoz lehetett itt hozzájutni, mint a „[...] sült lúd, hús, sajt, túró, sült hal, sertés, kalás, fejér tzipó, dinnye, marhahús, bárányhús.”

Tulajdonképpen az 1848-49-es szabadságharcot követő időszakban vált fontossá Kecskemét városa számára, hogy a nagy mennyiségű pusztákról beáramló termények árusítását strukturáltan szervezték tegye. Ezzel a szándékkal jöhetett létre a század közepén komoly eredménynek számító dinyneacsarnok, a tejtermékek árusítására szolgáló tej-, zöldség, baromfi, dinnye- és gyümölcs piac, amely – összefogó, koncentráló erejének köszönhetően – valójában a második világháborúig meghatározta a városkép kialakulását, és Nagy-Kecskemét közösségi identitástudatát.

Lestár Péter és Kada Elek városfejlesztő polgármesterek hivatali idejük alatt mérhetetlen energiát és anyagi forrást fektettek abba, hogy a Városháza és Zsinagóga közötti tér,

A barackpiac az 1930-as években Kecskeméten

(Forrás: KKJM, Történeti gyűjtemény:
Szalontay Sándor albuma)

A kecskeméti barack-piac

illetve a Rákóczi út egészen a Nagyállomásig városimázs alkotó elemek lehessenek, teret adva ezzel egy kvalifikáltabb piacon árusító kereskedelemnek.

A barack valójában az 1890-es évektől robbant be a város piacára, amelyet a két világháború közötti időszakban hajnalonta megszámlálhatatlan lovaskocsi és szekér „nyüzsgő” sorakozása jelzett. A barack – a belőle készült élelmiszeripari termékek, mint a lekvár és a jeles barackpálinka sikere által – néhány évtized alatt Kecskemét ismertetőjegyévé vált nem csak Magyarország területén, hanem egész Európában. A barack „business” a kereskedelem élénkítésére lokálisan kifejtett hatásával nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a gazdasági világválság negatív hatásaival küzdő országon belül Kecskemét rövid alatt kimagasló eredményeket érhetett el a konzervpiacon és a szeszipar minden területén. Példának okáért az 1878-ban megalakult, majd 1880-ban működésbe hozott Első Alföldi Cognacgyár

Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár – Hacker Antal vezetésével – arany és ezüstérmes fehér és vörös borokból készített cognac italjaival 18 díjat söpört be Bécsben, Párizsban és a Triesztben is megrendezett kiállításokon. Az első cognac gyártó gépet a kereskedelemügyi miniszter rövid használatra adta kölcsön, amely tíz nap alatt 529 liter 60-70°-os cognacot főzött, átlag 9 akó borból lett 1 akó cognac. A barackpálinka nagy mennyiségű készítésére bizonyíték, hogy a berendezést alkotó három pálinkaüst közül egy – a borseprő-, szilva- és törköly égetése mellett – a barack párlat készítésére szolgált. A vállalkozás „barack központúságát” az 1897-98-ban megjelent saját kiadású Barack Híradó című lap is igazolta. A barack, mint kecskeméti sajátosság hangsúlyozásán túl azonban érdemes megfigyelni az értékesítéshez felhasznált, szintén abszolút kecskeméti-nek mondható magyar kulturális örökségalkotó elemet, a huszárság jelképeit, amely a 48-as Likőr címkéjén az 1848/49-es forradalom és

Bozsó János: Kecskeméti piac a Városháza előtt (Forrás: Bozsó Gyűjtemény)

szabadságharc legfőbb követeléseit hirdette, emellett azt is üzent a fogyasztónak, hogy a hazát védelmező huszárság igen erőteljesen kötődik Kecskeméhez.

A gyümölcsösök tehát – így a barack ültetvények is – a szőlő függvényeként jelenhettek meg, majd az egyre finomodó szakértelemnek köszönhetően – a jó fajták megválasztásával a gyümölcsöskert komoly értéket képviselt. Bizonyítják ezt a tényt azok a vagyonbecslések is, amelyek már a 19. század közepén szület-

tek, hiszen a szőlő mellett több hold gyümölcsös is szerepelt a végrendeletekben.

Ám a nagy tömegű értékesítés, fellendülését valójában a szállítás lehetőségeinek forradalmasításával, a vasút megjelenésével érte el, ezzel együtt felgyorsította azt a törekvést, amely Kecskeméten egy központi pálinkafőző és értékesítő vállalat létrehozására irányult. Nem volt ritka a két világháború közötti időszakban, hogy barackszezon ideje alatt 100-110 vagon gyümölcsöt indítottak el nyugati piacokra. A

termékek gyors és nagy tételekben történő szállítása azonban ekkor már több kecskeméti család részére is komoly megélhetési lehetőséget biztosított.

Mindez azonban nem jöhetett volna létre a kecskeméti „brand” nemzetközi szinten történő menedzselés nélkül, amely az „Arany Homok”-i ember találékonyságának, és a hivatalosan 1917-től működő kecskeméti szeszfőzde vezetőjének (1933-tól), Führer Izidor propagandamunkájának volt köszönhető. Führer Izidor tevékenységére vonatkozóan beszédes adat, hogy 1936-ban közel 100 ezer pengő értékű barackot, almát, epret, szilvát, meggyet és cseresznyét tárolt a Központi Szeszfőző vállalat területén, amely azonban magában foglalta az üzemmel bérfőzést végeztető Braun Testvérek Rt., a Zwack József és Társai, valamint a Hazai Likörgyár készleteit is. Ő volt az, aki Edward walesi herceg 1935. évi budapesti látogatása alkalmával szállodaszobájának asztalára csempészett egy akkor 9 éves – orosházi kristályhordóba töltött – kecskeméti barackpálinkát, amely cselt

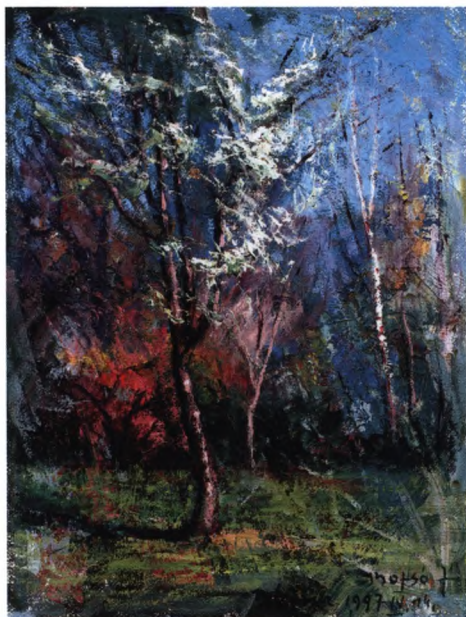
követően Nyugat-Európából rövid időn belül hatalmas kereslet mutatkozott a jeles kecskeméti barackból készült termékek iránt.

Nem véletlen tehát az sem, hogy az első Hírös Hét fesztivál gondolata is ebben az időszakban merült föl Kecskemét törvényhatósági jogú város vezetőinek fejében. Az 1934. július 21-29. között megrendezett, a térségi termékekre és a kecskeméti jellemvonások népszerűsítésére megrendezett országos esemény olyan látogatottságot hozott Kecskemét számára, amelyet senki sem mert

feltételezni. Közel 60 ezer fős tömeg özönlött el a várost, az első napokban több mint 22 ezer pohár sör, 25 ezer üveg szódavíz és 100 hektó bor fogyott el, amely természetesen a szállodák és vendéglátóhelyek zsúfoltságával is párosult. Mindamelllett, hogy a Széktóvírűdőben közel 8 ezer vendég váltott jegyet, a századfordulótól hivatalosan is Kecskeméthez tartozó Bugacon és a hozzá tartozó pusztákon több mint 25 ezer turista fordult meg.

A rendszer tehát jól működött, a Nagy-Kecskemét „aranyhomokán” megtermett termények rövid idő alatt az „az ország gyümölcsöskertjévé” és az ország gazdaságának igen jelentős terhet viselő „fogaskerekévé” tették az évszázadok alatt monumentálissá nőtt várost, amelyben a 21. században virágzó kistérségi települések is komoly szerepet vállaltak.

Hajagos Csaba
történész, muzeológus
Kecskeméti Katona József Múzeum

Bozsó János: Tavaszi virágzó barackfák
(Forrás: Bozsó Gyűjtemény)

Ballószög

„A fejlődő falu Európában”

Ballószög a Kiskunsági Homokhátságon helyezkedik el, Kecskeméttől, a megyeszékhelytől 5 km-re délnyugatra.

A település 36,280 hektárnyi területen fekszik. Lakosszáma 2013-ban 3455 fő, 2015. január 1-jén 3512 fő, amely Kecskeméthez való közelsége miatt folyamatosan növekedik. Népességünk gyarapodása a belterületi rész erőteljes terjeszkedésének köszönhető. Községünket meglehetősen gyors gazdasági fejlődés jellemzi: 91 egyéni vállalkozás, 86 társas vállalkozás működik, 17 közülük egészen nagy jelentőséggel bír.

Ballószög természeti és idegenforgalmi vonzerőkkel rendelkezik. A mintegy 540 ha erdőterületen és 400 ha réten ma is sok állatfaj talál magának életteret: búbosbanka, egerészölyv, fogoly... A népi mesterségek több képviselője is jelen van és alkot.

A községben a gyermekek megfelelő színvonalú nevelésére-oktatására nagy hangsúlyt fektetnek, emellett Sportcentrum, valamint a Faluház a kulturális rendezvények, szakkörök színtereként minden ballószögi lakos számára nyitva áll. A településen orvosi, fogorvosi ellátás, gyógyszerár is rendelkezésre áll.

Ballószög tiszta, rendezett, hűen tükrözi az ott élők igényességét maguk és környezetük iránt. Az önkormányzat a rendelkezésére álló költségvetési lehetőségei szerint törekszik a település folyamatos fejlesztésére, szépítésére,

amely hosszú távon hozzájárulhat ahhoz, hogy a község fiatal generációja helyben maradjon, és ez ösztönözheti a keresőképes lakosság betelepülését is.

A település jelentős vonzerőt jelenthet a Kecskemétről, mint nagyvárosból a tisztább, nyugodtabb falusias környezetet előnyben részesítő kiköltözők számára.

LÁTNIVALÓK:

Református templom, Katolikus templom, Faluház időszaki kiállításai.

TURISZTIKAI ÉRTÉKEK:

Hetényi Pincészet, Demeter József „DeJó” író, Trencsényi-Csiha Tímea néptánc oktató, Zrínyi mézeskalács, Ambrus Lajos festőművész, Gróf Zoltán festőművész, Hagyományörző Népdalkör, Égi Csodaszarvas Hagyományörző Egyesület, Nyúl Zoltán fogathajtó, Nyúl Katalin fogathajtó, Gáspár Zoltán fogathajtó, Ballószögi Lovas Klub, Boros Attila vőfély, Hajnal János juhtenyésztő, Csővári Hella kézműves, Szűcsné Sáfár Kinga kézműves, Vancsai Lajosné kézműves, Dóka Zsolt kistermelő, Ágasi Lóca – népi bútorkészítés, Ácsné Fehér Piroska – Fehér Péter méz, Gyarmati Róbert – málna termelés, Virágudvar Bt, Geregy Péter ökogazda, Fekete Judit népi gyógyászat, Krasnyánszky Piroska kemence készítő.

6035 Ballószög, Rakóczi út 15., telefon: 76/573-022

www.balloszog.hu

E-mail: balloszog-hivatal@balloszog.hu

Bugac

*„Természet, hagyományok,
élmények, emberek”*

Bugac nagyközség a Duna és Tisza között, annak középső részén az ún. kiskunsági homokhátságon helyezkedik el, Kecskemét és Kiskunfélegyháza határában. Bugacpuszta a legismertebb magyar puszták egyike, területe védetté nyilvánított, a Kiskunsági Nemzeti Park része. A pásztor és betyárvilág emlékeit, valamint védett növény- és állatritkaságokat őriz a bugaci táj: az idelátogató turisták ma is megcsodálhatják az ősi foglalkozásból, a pásztoréletből fennmaradt tárgyi emlékeket, az idegenforgalmi idejében a napi bemutatókon látható a „puszta ötös”, a csikós élet, az itt tenyésztett kishéri lovakból álló ménes és a rackanyáj, valamint az ősi állatfaj: a magyar szürkemarha. Aki egyszer látott már pusztai naplementét, soha nem felejtja a páratlan élményt, és újra meg újra visszavágynak hozzánk.

Kiemelten fontossá vált a település életében a régészeti feltárások során fellelt Pétermonostor és az azt körülölelő középkori település, mely igazolja, hogy ez a hely volt a 12-13. században a Homokhátság központja. Az itt talált értékes leletekre alapozva 2019-re elkészül egy ultramodern, a magyar középkort szemléletesen bemutató látogatóközpont az „Aranymonostor” mellett. A településen pezsgő kulturális, hagyományörző és közösségi élet zajlik. Legjelentősebb – nemzetközi hírű rendezvény a Kurultaj / Ősök napja, de Bugac kisebb – faluszintű ünnepekre is hívja látogatóit az év minden időszakában!

Turistaútvonalak/lovastúra-útvonalak vezetnek a terület természeti szépségein keresztül, kerékpárút köti össze Bugacpusztaházát Kiskunmajsával- Bugacon át (a Művelődési Háznál kerékpárbérlési lehetőséget biztosítunk).

LÁTNIVALÓK:

Páztormúzeum, Alföldfásítási Múzeum, Helytörténeti Gyűjtemény, Ősborókás, Pétermonostor-ásatás, Bugaci puszta, Szent István Római Katolikus Templom, túraútvonalak, kerékpárutak.

TURISZTIKAI ÉRTÉKEK:

Bugacpuszta, Bugaci Ősborókás és a pusztai élővilág, Bugacmonostor és Szent Péter ereklyetartója, A bugaci Nagy Kurultaj és az Ősök napja hagyományörző rendezvények, A bugaci fogathajtás, Bugaci Tanyaszínház, Kálmán Lajos Népdalkör és Citerazenekar, Szappanos Jolán bugaci

pásztoréletet bemutató munkássága, Rigó József bugaci néptanító munkássága, Balassi Istvánné lószőrből készült ékszei.

6114 Bugac, Beke u. 10., telefon: 76/575-100

www.bugac.hu

E-mail: bugaconk@t-online.hu

Bugacpusztaháza

*„A jövő kihívás, és ezt csak
a bátrak vállalják fel!”*

Bács-Kiskun megye legkisebb településének pontos kelet-kezési időpontja nem ismert. Egyes kutatások 1835 tájára, mások korábbra teszik. A régi időkben a Kecskemét mezővárosához tartozó Nagybugacon és Kisbugacon szilaj pásztorkodást folytattak. A végeláthatatlan, homokbuckákkal tarkított pusztát gulyák, méneseik népesítették be. Bugacpusztaháza nevében őrzi az ősi puszták emlékét.

Bugacpusztaháza 1989-ig Bugac település része volt, ekkor vált önálló községgé. Bugacpusztaháza Község Önkormányzata Bugac Nagyközség Önkormányzatával 1990. évben Társult Képviselő-testületet alakított. Erre tekintettel közösen látják el feladataikat, közös Hivatalt tartanak fenn, Bugaci Közös Önkormányzati Hivatal névvel.

A falu jelenleg 269 fővel számol, a jelentős részét a szépkorú lakosok teszik ki. A lakosság összetételének másik felét illetően közel 50 gyermekkel büszkélkedhetünk, ami egyrészt annak is köszönhető, hogy az elmúlt pár évben több fiatal család költözött községünkbe.

Helyi vállalkozásokkal a kapcsolatuk szoros, a vállalkozók az utóbbi 2 évben jelentősen támogatták a falu vezetőségének elképzeléseit, a községi tervek előkészítésében aktívan vesznek részt. Gyermekprogramok, környezettudatos rendezvények, családi napok lebonyolításában, finanszírozásában partnereink.

A könyvtárat és az Integrált Községi és Szolgáltatói Teret pályázat útján építette a Társult Önkormányzat 2011-2012-ben egy helyi védettséget élvező romos épület teljes felújításával és kibővítésével.

A Bugacpusztaházán található Pusztaházi Parkerdő magántulajdonban lévő erdőterület, amely szabadon

látogatható. A 16 hektáros Parkerdő a térség kiemelt kirándulóhelye. A Parkerdő számos eseménynek ad otthont, többek között a községi majálisnak, valamint családi programok helyszíne is lehet.

A község egyetlen egyesületét, a Fénypillangó Kulturális Egyesületet 2015. november 14. napján alapították főként bugacpusztaházi lakosok azzal a céllal, hogy minél színesebbé és minél élettelibb tegyék Bugacpusztaháza lakosainak mindennapjait.

2014-től az új képviselő testületnek köszönhetően virágzásnak indult Bugacpusztaháza közösségi élete a Bugacpusztaháza Könyvtár és IKSZT céljainak megfelelő működtetésével, a Fénypillangó Kulturális Egyesület és a bugacpusztaházi értéktár megalapításával, valamint a vállalkozókkal kialakított megfelelő kapcsolat kiépítésével.

LÁTNIVALÓK:

A Bugaci Puszták Kiskunsági Nemzeti Park része. Itt honos a bugaci nőszőfű, amely Bugacpusztaházán endemikus, azaz csak itt él. (*Epipactis bugacensis*). Faluház épülete ad otthont a bugacpusztaházi értéktár állandó kiállításának. Védett japánakác park, Pusztaházi Parkerdő.

HELYI ÉRTÉKTÁR:

Helyi utcanévek, melyek a pásztorkodásra, a pusztai életre utalnak, Gubacsi tó, Kis Székis tó, Szekercés-szék, Szürke marha gulya, Bugaci nőszőfű, Japán akác park, Pusztaház, Kisbugaci iskola

6114 Bugacpusztaháza, Számadó u. 28., telefon: 30/272-9642

www.bugacpusztahaza.hu

E-mail: hivatal@bugacpusztahaza.hu

Felsőlajos

*„Élje át Ön is a Homokhátság
kalandjait Felsőlajoson!”*

Felsőlajos a Bács-Kiskun megye északi határán, a kiskun-sági homokhátság térségében, Kecskeméttől 20 km-re északnyugatra található. Lakosságszáma 948 fő. Területe 1141 ha. A település az 1900-as években vasúti megállóhelyéről és tanyai iskoláiról vált ismertté. A tanyák őslakossága kun és Jászberényből idetelepült jász, de évtizedek alatt a népesség összetétele jelentősen megváltozott.

Felsőlajos kialakulását az 1929-ben Amerikából hazatelepült Máthé József alapozta meg, aki ott ismerkedett meg különös almafajtákkal, úgy mint jonatán, golden, starking. Hazatérve eldöntötte, hogy Magyarországon is elterjeszti e fajták termesztését. Járt az országot, kereste a helyét a telepítésnek, így akadt rá a felsőlajosi pusztaságra. Faiskolát létesített, facsemetéivel fizetett a munkásainak, ezzel is támogatva őket saját gyümölcsöseik telepítésében.

1958-ban kapott a település rendezési tervet, ezt követően Lajosmizse-Közös néven tanyaközponttá vált, az építési tilalom feloldása után megkezdődött az építkezés, és néhány év alatt gomba módon szaporodtak a házak. Meghatározó volt Felsőlajos életében az Almavirág Mezőgazdasági Szakszövetkezet. A szakszövetkezet fő profilja a szántóföldi művelés volt, de ez mellett melléküzemágakat hoztak létre, melyekben ipari jellegű tevékenységeket folytattak.

1974-ben kapta meg a település a Felsőlajos nevet külterületi lakott helyként. 1986-tól Lajosmizse köz-

ség Felsőlajos lakott helyét FELSŐLAJOS néven községé neveztek ki. Az új község előljárójának Csordás Lászlót választották meg, nevéhez fűződik a település infrastruktúrával való ellátása, óvoda, faluház, kerékpárút építése, négy tantermes iskola kialakítása, a közpark és tájház létrehozása, falunapi rendezvény hagyományának megteremtése, valamint a Felsőlajosi Templomért Alapítvány megalapítója, majd a templom építésének fő szervezője.

1989-es szabad választások törvényei értelmében vált Felsőlajos önálló községgé, önálló önkormányzattal.

LÁTNIVALÓK:

Faluház, Közpark és Tájház, Szent László Római Katolikus Templom.

TURISZTIKAI ÉRTÉKEK:

„Egy szelet a pusztából” a varázslatos lovasbemutatók helyszíne az Új Tanyacsárdában, ahol az ide látogatók gyönyörködhetnek az alföldi táj romantikus természeti kincseiben. Az erdő-mezők ölelésében a kanyargó földúton – az Új tanyacsárda szomszédságában – található a Krisztina Vendégház. MAGÁN-ZOO Állat és Szabadidő Parkban 26 állatfaj több mint 300 egyede látható a 10 hektáros területen. Az Idilli Pihenőparkban lovas programokban vehetnek részt ifj. Nagy Tibor fogathajtó világbajnok vezetésével.

6055 Felsőlajos, Iskola u. 12., telefon: 76/356-949

www.felsolajos.hu

E-mail: felsolajos@felsolajos.hu

KECSKEMÉT

TH. VÁROS

KÜLSŐ-TERÜLETÉNEK TÉRKÉPE

1938.

KECSKEMÉT FÖLDRAJZI ADATAI:

Határterülete:	165241 kat. hold - 939 km.	Legmagasabb déli Nap-állás (jun. 22)	68½°
Ésaki határtól való távolsága:	4788 km.	Legalacsonyabb - - - (dec. 22)	49½°
Egyenlínőtől - - -	5213 km.	Közép- és Jónap-állás +	18 p 45 mp.
Átlagi középnapjaitól - - -	6367 km és 554 m.	Évi középhőmérséklet	10-8 C°
Rövidi szélességi körülete -	27328 km és 75 m.	hosszú	40 C°
Forgási sebessége -	3165 m/sec.	Átlagi évi közepennyelése	577 mm.

Fülöpháza

*„Fülöpháza, a szél formálta mozgó
homokbuckák hazája”*

A község Kecskeméttől nyugatra, az 52-es út közelében fekszik, lélekszáma 948 fő. A település lakossága a tatárok elől menekülő nomád kunoktól származik, akiket Fülöp püspök térített át a keresztény hitre, ezért emlékére a vidéket Fülöpszállásként kezdték nevezni a korábbi Buzogányszállás helyett. A tatárjárás, majd a török hódítás teljesen elpusztította a lakó közösséget, majd 1745-ben a lakatlan legelőként használt területet Fülöpszállás megváltotta. Az óriási területtel rendelkező Fülöpszállás lakott része volt Fülöpháza puszta, melynek fejlődése elmaradt az anyaközségetől. 1945-ben nyilvánították községgé Fülöpháza pusztát.

Történelmi emlékként őrzi a település az egyik tanya mellett található templomromot, valamint további nevezetessége a településnek a szikes, gyógyhatású Szappanszék, amely a vizét a Kondor tóból kapta, azonban az időjárás igencsak befolyásolja állapotát.

Fülöpházán megváltozott a gazdálkodás és a szántó-földi növénytermesztés és állattartás mellett a homokon elkezdődött a szőlőtermesztés is. A községben a lakosság túlnyomó többsége ma is mezőgazdaságból és állattenyésztésből igyekszik megélni. Helyben a munkalehetőség csekély, így Kecskemét viszonylagos közelsége oldja meg a foglalkoztatások zömét, többen dolgoznak a szomszédos Kerekegyháza is.

A kisközségben aktív civil élet zajlik, sport és lovas egyesület fogja össze a sportolni vágyókat, továbbá kultu-

rális egyesület is működik a településen, a Magyarországi Tanyákon Élők Egyesülete célja a vidéken élők és mezőgazdasággal foglalkozók életkörülményeinek javítása. Továbbra is meghatározó az itt élők életében a tanyasi termékek termelése és bemutatása a falusi és egyéb rendezvények keretében. A település életében hangsúlyosan szerepel a tanyai vendégfogadás, mely elsősorban a természeti látnivalókra alapul, a település határában fekvő, a Kiskunsági Nemzeti Park részét képező, védett Fülöpházi buckavidékre és a nádas Kondor tóra, amelynek gazdag madárvilága vonzza a turistákat. A csendes természeti környezetben több tanyai vendégház, lovastanya fogadja a kikapcsolódni vágyó turistákat.

LÁTNIVALÓK:

Báránypirosító tanösvény (Bucka-vidék, Kondor-tó), Naprózsa Természetvédelmi Oktatóközpont, Erdei Iskola, Lovasudvar, gasztronómia – Somodi Tanya, Kemence park, Lovas fogatok versenye augusztusban.

HELYI KÉZMŰVESEK, IPAROSOK:

Molnár Imre – méz, Pál Gáborné házi sajt készítő, Czingel Mihály házi jellegű hústermék előállító, Fodor Géza veszszőkösar fonó, Fülöpházi Kis piac Tanyasi Termék Ház, Tanyasi Tészta, Baromfi bemutatóterem és bolt.

6042 Fülöpháza, Kossuth u. 5., telefon: 76/377-182, 76/546-054

www.fulophaza.hu

E-mail: polghiv@fulophaza.hu

Fülöpjakab

„Nálunk otthon vagy!”

Fülöpjakab 1111 lakosú kistelepülés Bács-Kiskun megyében, Kiskunfélegyháza és Kecskemét között.

A község már a honfoglalás előtt is lakott volt, egy avar kori település és temető, továbbá egy Árpád-kori templomrom, temető és a hozzájuk kapcsolódó település romjai kerületek elő a feltárások során. De volt itt kun, kapitányi székhely is. A község a török kor után Kecskemét, majd Fülöpszállás, legvégül pedig Félegyháza pusztájaként éledt újjá. 1954-ben leválasztották az anyatelepülésről és a szomszédos Majsajakabszállással összevonva Kunszállás néven szerveztek itt községet. Az 1960-as népszámláláskor még 2800-an éltek a területen, a sok száz hektáron termelt szőlő és gyümölcs családok százainak garantált biztos megélhetést. A szőlőművelés súlyát jelzi, hogy a mai napig is a község egyes határterületeit a „hegy” elnevezéssel illetik, utalva a szőlőhegyekre (Ring-hegy, Mayer-hegy, Zsidó-hegy, Jakabi-hegy). Az 1989-ben lett önálló település Fülöpjakab.

Kecskemét, Kiskunfélegyháza, az M5-ös autópálya, a kiskunfélegyházi csomópont közelsége, jó megközelíthetősége, a bugaci puszták szomszédsága, a tanyák tagolt alföldi táj szépsége, valamint az itt élő emberek hallatlan szorgalma, vendégszeretete, jelenti a község legfőbb vonzerejét. Ma 1111-en laknak a Kecskemét és Kiskunfélegyháza közötti területen. A föld szeretetét apá-

iktól örökölték a fülöpjakabiak. Ma is sokan gazdálkodnak, termelnek a határban. Lakosaik több mint 60%-a ma is külterületen, tanyán él. Ez egy elég sajátos településszerkezetet is jelent.

Már több éve az ország egyik legbiztonságosabb települései közé tartozik a falu, ami egy dinamikusan fejlődő, folyamatosan megújuló kistelepülés. Több elismerés is bizonyítja munkánk hatékonyságát. A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat, elnöksége által alapított „Év Vidékfejlesztő Községe Díjat” 2014-ben Fülöpjakabnak adományozta.

A helyi gazdák és biotermelők híre már az országhatáron túlra is eljutott. Kitartó munkájuk eredményeként egyre több elégedett vásárló keresi a termékeiket. Kertjeik előzetes egyeztetés után, felkereshetők, látogathatók

BIOTERMELŐK:

Gyöngyösi Sándor biogomba termesztő, Nemes Mátyas biokertész, Polyák Ökogazdaság.

CIVIL SZERVEZETEK:

Alfa'94 Szabadidős Klub, Fülöpjakabi Sportegyesület, Fülöpjakabi Ősziidő Nyugdíjas Klub, Fülöpke a Gyermekért Alapítvány.

6116 Fülöpjakab, Alkotmány u. 1., telefon: 76/587-619

www.fulopjakab.hu

E-mail: hivatal@fulopjakab.hu

Helvécia

*Szeretettel várjuk a magyarországi
„Svájcban”, Helvécián!*

A település a megye északi részén, Kecskeméttől 7 km-re délnyugatra, a Duna és Tisza közti homokhátságban fekszik.

Helvécia területén honfoglalás előtt szarmaták laktak. A közeli ásatások alapján errefelé lehetett az avar birodalom központja. A szultáni birtok Kecskemét térségében elpusztult települései közé tartozott a Ballóság és Therekegháza pusztja. A török hódoltság után a vidék sokáig lakatlan maradt, Kecskemét Ballószög nevű pusztájának része lett. A városba menekült lakosság azonban megtartotta vidéki birtokait, így alakult ki a tanyarendszer.

Az 1870 után a történelmi borvidéket elpusztító filoxeravész értékelte föl a gyökértetűtől védett homoki területet. Nevét és határainkon túli ismertségét azonban egy svájci születésű pedagógusnak köszönheti, Wéber Edének, aki 1892-ben 2000 holdas szőlőtelepet létesített „Helvécia” néven. Az azóta eltelt 125 év alatt a lakosok száma megközelítőleg 5000 főre emelkedett.

A falu településszerkezete sajátos, két, egymástól 3-km-re fekvő, nagyjából azonos népességű településrészből – Helvécia-Ófalu és Szabó Sándor-telep vagy Újfalu – áll, utóbbi az egykori állami gazdaság lakótelepe volt. Négy oktatási intézmény, három orvosi rendelő, Mikrotérségi Szociális Szolgáltató Központ, védőnői szolgálat, Integrált Községi és Szolgáltató Tér, nagyközségi könyvtár, gyógy-szertári szolgáltatás segíti az itt lakók minőségi ellátását.

A vidékies jellegből adódóan még ma is foglalkoznak mezőgazdasági termeléssel. A Hegede kertészetben élő és örökzöld növényeket termesztnek hazai és külföldi piacokra egyaránt. A szőlő, gyümölcs és zöldség termelők közül Balogh Károly szőlő, Göbölös Károly burgonya termelése ismert a településen és környékén. A Fajtakísérleti Intézetben különleges szőlő fajtákat nemesítenek és termesztnek. Kisebb termelőink is minőségi paprikát, őszibarackot, szilvát, mézet, hagymát állítanak elő. AM-ZSO pékségünk friss pékáruval, Tóth József hentesáruval elégíti ki az igényeket.

LÁTNI VALÓK:

Nagyboldogasszony katolikus templom, Református templom, Bagolyvár, Fehértó és környéke, Ludastó és környéke, Kőncsögi Kilátó, túrázás után lehetőség van a Helvéciái Balogh Borházban borkóstolásra.

SZÁLLÁS:

A Helvéciái Balogh Borházban 2 szoba áll rendelkezésre a vendégek fogadására, Wéber tanyán két felújított ház várja a vendégeket.

6034 Helvécia, Sport utca 42., telefon: 76/579-084

www.helvecia.hu

E-mail: hivatal@helvecia.hu

Jakabszállás

*„Jakabszállás a tanyák, a puszták
és a vendégszerető emberek hazája”*

Jakabszállás Kecskeméttől délre 17 km távolságban az 54-es főút mellett fekszik, melyen mindig torlódásmentesen megközelíthető a város. Ennek előnye, hogy közel van mind a megyeszékhelyhez, mind az M5-ös autópályához. A jó közlekedési lehetőséget biztosítja a gyakori buszközlekedés is. Az Árpád-kor óta lakott település a török hódoltság korában elnéptelenedett, területe pusztává vált. A fő foglalkozás a pásztorkodás volt 1895-ig, a puszta kiosztásáig. A 20-60 holdas területeken fokozatosan áttértek a mezőgazdaságra, ez felgyorsította a népesség növekedését, és a birtokos községekből származó zsellérek szereztek itt földet.

Jakabszállás 1922-ben lett önálló község Szabadjakabszállás néven, majd 1926-ban kapta mai nevét.

A kecskeméti gazdasági keskenynyomtávú vasút 1928-ban, a települést átszelő utak pedig 1939-42-ben épültek meg, ezzel jelentősen csökkent az elszigeteltség. A legújabb korban a repülés is meghódította Jakabszállást. Fűves repülőtere 1994-ben kezdett üzemelni, és 2000-ben szilárd burkolatú fel- és leszállópálya épült. 2009-ben a repülőtér mellett megnyílt a lovaspálya, melyen minden év pünkösdi vasárnapján meghívásos fogatversenyt rendeznek.

A településen működik iskola, óvoda, bölcsőde, sportpálya és tornacsarnok. A lakosság egészségügyi ellátá-

sát két háziorvos, egy fogorvos, egy gyógyszerár és egy védőnő biztosítja. 2011-ben adták át a látogatóknak a Magyarkertet, Magyarország öko-központját. Egy olyan hely, ahol óriásnak érezheti magát a látogató, ahol egy lépés egy kilométer, ahol egy szökkenéssel ugorhatunk a Balaton déli partjáról a Tihanyi-félszigetre, ahol egyetlen ugrással kerülhetünk a Dunántúlról a Duna-Tisza közére. Egy hely, ahol felfedezhetjük hazánkat. Egy óriási „szabad-tér” tanterem.

LÁTNIVALÓK:

Magyarkert – Magyarország öko-központja, Sportcentrum, Sportrepülőtér.

SZÁLLÁS:

Gedeon Tanya.

6078 Jakabszállás, Petőfi Sándor u. 14., telefon: 76/382-145

www.jakabszallas.hu

E-mail: hivatal@jakabszallas.hu

Kecskemét

„A Dél-Alföld zenei fővárosa”

Kecskemét Magyarország szívében, a Duna-Tisza közti homokhátságon, Budapesttől délre, 86 kilométerre, fekszik.

A város ősi magát a kereskedelmi útvonalak találkozásánál létrejött település jelentette. Kecskemét kedvező földrajzi helyzetét kihasználva vámszedő és vásározóhelyként hamar kiemelkedett a környező települések közül. Anjou Nagy Lajos király egy 1368-ban kelt oklevele már mezővárosként említi. A török hódoltság idején a környező elpusztult falvak lakóinak is menedékkül szolgált a város. Kecskemét gazdasági struktúráját korábban főleg mezőgazdasági-, illetve mezőgazdasággal kapcsolatos feldolgozóipar /konzervipar/ illetve kereskedelem jellemezte.

Kecskemét 1950 óta Bács-Kiskun megye székhelye, 108 ezer lakosa van, dinamikusan fejlődő ipari, kereskedelmi és kulturális központ. Gazdasági jelentőségére és munkaerő felszívó erejére jellemzően a város lakossága az 1960-as 57.000 főről 1998-ra 108.180 főre emelkedett, mely együtt járt, – a város történelmileg kialakult szerkezetét lényegében megőrző – nagy arányú lakás- és közintézmény építkezésekkel.

A térség és az ország életében betöltött gazdasági – regionális szerepkört erősíti az M5-ös autópálya 1998-as átadása, mely Kecskemétet bekapcsolja az európai úthálózati rendszerbe. A város a zene, a képzőművészet és az animáció nemzetközi híró műhelyeinek, egyedülálló

gyűjteményeknek és elismert tudományos intézeteknek is otthont ad, amelyeknek feladata művészeti – és kulturális értékeink megőrzése és bemutatása. Kecskemét híres szülőtte Kodály Zoltán zeneszerző, zenepedagógus és népzene kutató, Dr. Szabó Kálmán régész, etnográfus, Szilády Károly az első kecskeméti nyomdász és nyomdatulajdonos, Katona József költő. Mindezek mellett Kecskemét évről – évre visszatérő fesztiválok egész sorával várja a látogatókat.

LÁTNIVALÓK:

Kecskeméti Városháza (Lechner Ödön), Evangélikus bérház, Luther-palota (Mende Valér), Református Újkollégium (Mende Valér), Cifrapalota (Márkus Géza) Nagytemplom, Barátok temploma, Evangélikus templom (Ybl Miklós) Református templom, a mór stílusú, egykori zsinagóga, ma Technika Háza, Katona József Színház. Katona József Emlékház.

TURISZTIKAI ÉRTÉKEK:

Kisunsági Nemzeti Park, Természet Háza, Nyíri erdő, Vadaskert, Benkó Zoltán Szabadidőközpont, Arborétum, Sportsarnok, Kecskeméti Fürdő, Kecskeméti Élményfürdő és Csúszdapark, Wakeboard Pálya

6000. Kecskemét, Kossuth tér 1., telefon: 76/513-513

www.kecskemet.hu

E-mail: kecskemet@kecskemet.hu, varoshaza@kecskemet.hu

Kerekegyháza

„Kerekegyháza
az Alföld szívében”

Kerekegyháza az Alföld szívében, Bács-Kiskun megye északnyugati részén, a Duna-Tisza közti Homokhátságon fekszik, Kecskeméttől 19 km-re. A város az 52-es út felől, valamint az M5 autópálya – Lajosmizse felől is megközelíthető.

1998-as régészeti feltárások igazolják, hogy Kerekegyháza jelenlegi helye környékén már az Árpád-korban, tehát a XI. századtól kezdve éltek emberek. Az ásások helyszínén a kerekegyházi önkormányzat 2010-ben egy-egy kettős keresztet állíttatott, megőrizve ezeknek a leleteknek a történelmi jelentőségét. Eszerint több középkori település és templom is létezett a mai Kerekegyháza határában: Tormos (vagy talán Tormás) pusztá, Hercegegyház, ill. a harmadik helyszínén egy ovális alakú templom maradványait találták, amiről Kerekegyháza a nevét kaphatta. Az első írásos dokumentumok 1323-ból származnak. Az itt élő emberek ősei a régmúlt időkben pásztorokdással, földműveléssel, halászattal foglalkoztak. A hagyományok, a szellemi és tárgyi örökség e múltból ered. 1856-ban Farkas János 1848-as honvédszázados vezetésével megindul a török hódoltság alatt kihalt terület újratelepítése. Az első telepesek: jászok, svábok, tótok, csehek, morvák és sziléziaiak. Kerekegyháza lakossága jelenleg 6598 fő. Szabályos településszerkezete, a széles utcák, a tágas terek, a nagy zöldfelületek sajátos hangulatot biztosítanak. Mai lakói-

nak a mezőgazdaság (takarmánytermesztésen alapuló állattenyésztés, baromfi, vízi szárnyas, tojótúrk tartása és feldolgozása), helyi ipari cégek, s a vendégfogadás nyújt megélhetést. A Kerekegyháza-Kunpuszta védett területen ősgyep, szikes pusztá, ősborkás jellemzi az eredeti szépségében megőrzött szép és tiszta természeti környezetet. A kedvező természeti adottságokra épülő idegenforgalom meghatározó a város életében, jelentős szálláshely-kapacitással rendelkezik.

LÁTNIVALÓK:

Balatoni Farkas János Helytörténeti Gyűjtemény, Beretvás Bor- és Pálinkatörténeti Bemutatóhely, Halásztanya (népi ház), Kondor-tó partján, Kerek Esztendő Mesepark, Kerekerdő Kalandpark és tanösvény, Kerekegyháza-Kunpuszta KNP védett területe, Kondortavi Madárvárta, Kunpusztai református templom (1901), Magyar Értékek Háza, Református templom (1911), Rendekegyház (tanyamúzeum, biogazdaság), Római katolikus templom (1913), S. Nagy-tanya (népi ház), Szél Hangjai Tanösvény.

SZÁLLÁS:

Beretvás Borház, Csorba Tanya, Karaván-pihenő, Kunsági Major, Langó-ház, Táltos Tanya, Varga Tanya Hotel Konferencia és Szabadidő Központ.

6041 Kerekegyháza, Fő u. 47/A, telefon: 76/546-040

www.kerekegyhaza.hu

E-mail: kerpolhi@kerekegyhaza.hu

Kunbaracs

*„A tiszta levegő és az érintetlen,
szép természeti környezet is érték!”*

Kunbaracs 646 fő lakosú kisközség, Bács-Kiskun megye legkisebb települése, Kecskeméttől 30 km-re északnyugati irányban, a Kerekegyháztól Ladánybenével összekötő út mentén fekszik. A falut az oklevelek legkorábban 1279-ben említik Homokbaracs néven. A helységnév előtagja – a valószínűleg régi magyar személynév Baróc–Árpád-kori falut sejtet, amit a határában talált templomromok is igazolnak. Egy 1559-es török adóösszeírás Baracsa néven még módos falunak állítja, azután a XIV. század végi háborúkban évszázadokra elnéptelenedett, pusztásodott. 1950-ben vált újra községgé Kunbaracs néven.

A községet természeti értékei, változatos környezete kiválóan alkalmassá teszik a pihenni, kikapcsolódni vágyó vendégek fogadására. Gyönyörű sétákat, lovas- és kerékpártúrákat tehetünk a Homokhátságra korábban oly jellemző, ám ma már a talajvízszint csökkenése folytán máshol alig fellelhető homoki tölgyesben, de bejárhatjuk a védett ősbőrökást is, mely a Kiskunsági Nemzeti Park része.

Kunbaracs híres szülötte Bagó Lajos, 1936-tól kezdve Kunbaracson egy 150 fajtaból álló gyűjteményt hozott létre. 1951-ben Kocsis Pál tanítványaként kezdte meg a szőlőnemesítést. 2800 hibridet állított elő az évek folyamán. Fehér muskotályos borszőlő és csemegefajták előállítására volt a célja. Ő hozta létre az ún. „baracsi rubin” fajtát.

LATNIVALÓK:

Kiskunsági Nemzeti Park (Hosszú-láp, Hajó-lapos, Baracsi-kaszálók, Orchideás, Borókás, buckák), Árpád-kori templomrom, 220 éves famatuszálem a Gyertyános-Tölgyesben található

Érdemes sétát tennünk a község belterületén, ahol megtekinthetjük a római katolikus templomot fából készült haranglábbal, az Oncsa-házakat, a Bagó erdőben a Millenniumi szoborparkot.

TURISZTIKAI ÉRTEK:

Hunor Tanya. Közvetlen lovaglási lehetőséggel, túravaglással, Vörös Kastély Szálláshely és Vendégasztal exkluzív és romantikus környezetben várja a kikapcsolódni vágyókat.

Kerek1 Tábor és Erdei Iskola egész évben várja a csoportokat. Programjaikkal a tanmenethez mutatják be Kunbaracs és a Kiskunság természeti és épített kincseit, a vidéki ember értékeit, értékrendjét.

6043 Kunbaracs, Kölcsey F. u. 1., telefon: 76 361-179, 76 545-128

www.kunbaracs.hu

E-mail: kunbaracsph.jegyzo@hiperkom.hu

Kunszállás

„Falusi környezet,
városi minőség! „

A Bács-Kiskun megyei Kunszállás a Duna-Tisza közén, az Alföld közepén, Kecskemét és Kiskunfélegyháza között, a Szeged-Budapest vasútvonal és az M5-ös autópálya szomszédságában helyezkedik el. Tömegközlekedési szempontból – kiváló a járatűrűség a közeli Kiskunfélegyháza és a megyeszékhely, Kecskemét irányába: mind autóbussz, mind vonattal.

Tudományos kutatások, ásatások igazolják, hogy ez a terület már a bronz-korban is ember által lakott volt. Őrünk néhány cserépmaradványt melyet az itt letelepedett emberek készítettek közel 4 ezer évvel ezelőtt. Éltek itt szarmaták, hunok, szlávok, avarok, még bolgárok is. 1945-ben lett önálló község, de még mindig Majsajakabszállás néven szerepelt.

A Kunszállás név – emlékezve kun őseinkre is – kisebb-nagyobb huzavona után a Minisztertanács határozatával vált törvényessé. A település megtartotta oktatási intézményeik önállóságát, felújította az iskolát. Faluházat, egészségházat épített, közttereket hoztak létre. Jól működő, aktív civil szervezeteket működnek Kunszálláson. A sikeres pályázatoknak köszönhetően modern könyvtárat alakítottak ki, felújították az útburkolatokat, parkokat és játszótérket. Kunszállás, egy dinamikusan fejlődő, logisztikailag nagyon kedvező helyen elhelyezkedő település. Egyre több vállalkozás talál otthont magának az 1700 fős településen.

Meghatározó szerepet tölt be a területen a mezőgazdasági termelés. Több évtizedes hagyományra nyúlik vissza az egyre korszerűbb föld-

és zöldégettermesztés az ökológiai gazdálkodást folytató családi vállalkozásokban. Évről évre nagyobb területeket vonnak be a biotermesztésbe. Az elmúlt években az élelmiszer előállító és feldolgozó iparágak is megjelentek a településen.

Kunszállás 2015. évben ismét elnyerte a Magyarországi Falumegújítási Díjat a fenntartható falumegújítás kiváló színvonalú megvalósításáért.

TURISZTIKAI ÉRTÉKEK:

Petőfi Faluház és Könyvtár, Információs és Községi Hely, Római Katolikus Templom, Gyöngyösi Mátyás helytörténeti múzeum, Kovácsműhely, Óramúzeum, Székely Ház, Somogyi Lovas és Szabadidőpark, Csőke park,

HELYI VÁLLALKOZÁSOK:

Polyák borászat, Nemes Biokertészet, Cines Horgász Baráti kör, Kézműves szappan gyártás.

6115 Kunszállás, Dozsa György u. 24., telefon: 76/587-621

www.kunszallas.hu

E-mail: info@kunszallas.hu

Ladánybene

*„Kis falu – nagy közösség békés
természeti környezetben”*

Ladánybene Bács-Kiskun Megye északi részén lévő település, Kecskeméttől 24 km-re. A község megközelíthetősége jó, akár a fővárosból, akár a megyeszékhelyről érkeznek ide a látogatók.

Ladánybene a nevét a Benepusztá és Jászladány nevek összekapcsolódásából kapta az 1800-as évek közepén. A terület mint pusztá, a honfoglalás korában Solt fejedelem birtokát képezte. Az egyik katonája volt „Bene vitéz”, aki tetteért jutalmul kapta a fejedelemtől a pusztát. A sírját a benei pusztán az 1800-as évek elején tárták fel, ahol az ékességeivel és a lovával együtt volt eltemetve. A Rákóczi szabadságharc idején a járszágot kinőtte az ottani pász-torkodás, ezért terjeszkedni kezdtek. Folyamatosan húzódtak le a Duna-Tisza közére. Így került bérleményébe Jászladánynak és Jászberénynek Bene pusztá. Bene pusztá felét Jászladány kapta meg. Az 1800-as évek közepétől kialakult egy önálló település, mely 1878-tól önálló, saját iskolával rendelkezett. Ladánybene a magyar királyi belügyminiszter 137968/1907. számú rendeletével alakult meg mint nagyközség 1909. január 1-től.

Ladánybene mezőgazdasági település, jelentéktelen iparral. A felszín nagy részét futóhomok borítja, ugyanakkor több területsávban tagolt buckavonulatokkal is találkozhatunk. A föld gyenge minőségű homokos talaj. A község az ország napfényben leggazdagabb területéhez tartozik, jellemzője a csapadékszegény éghajlat, emi-

att elég jelentős talaj-, és légköri aszály lép fel, melynek következtében ritka növények, növénytársulások találhatók. A falu határában a Kiskunsági Nemzeti Park által védett területen számos ritka növényfajt találunk. A község határában elterülő Madarasi-tó az egykor tipikus szikes tavak egyike volt. A tó egykor a récefajok és a nádi énekesek otthona volt. Napjainkban vadászni is lehet a térségben, továbbá a falu mesterséges tavai alkalmasak horgászásra is.

LÁTNIVALÓK:

A Madarasi-tó, római katolikus templom, Széktői iskola, Ladánybenei Ósborókás, Bene falu árpád-kori templomromja és emlékhelye, Szent Mihály emlékfal,

SZÁLLÁS:

Barcsay Kúria vendégház, Tulipános tanya, 14 fő férőhellyel, autentikus környezetben, számos egyéb szolgáltatással várja a falusi hangulat szépségeit előnyben részesítő vendégeit. A Jajgató dűlőben található Helytörténeti Múzeumnál lehetőség van nyáron kisebb, 15-20 fős csoportok tábori körülmények közötti elszállásolására. Bene falu árpád-kori templomromja és emlékhelye, Szent Mihály emlékfal, Bene Lux Beach, 25 férőhellyel, medencével, jacuzzival, műfüves foci- és tenispályával várja a vendégeket.

6045 Ladánybene. Fo u. 66., telefon: 76/555-284, 76/555-285

www.ladanybene.hu

E-mail: lbene@ladanybene.hu

Lajosmizse

*„Isztambul és London
között félúton”*

Kecskemétől mindössze 18, az ország geometriai közép-pontjától néhány kilométerre helyezkedik el a város.

Az Ős-Duna törmelékkipújjára épült, jászok és kunok lakta területen már a tatárjárás után kialakultak az első települések. 1877-ben Jász-Lajos-Mizse Nagyközség néven önálló településsé alakították. 1889-ben megindult a vasúti közlekedés a főváros és a falu között, majd 1905-ben Kecskemét felé is. 1902-ben Ladánybene külön válása után alakult ki a település mai neve „Lajosmizse”. 1993. szeptember 1-jétől viseli városi címét.

A város szinte teljes egésze homokra települt. Lajosmizse külterülete részben még homokhátság eredeti felszíni formáit őrzi, számos kisebb homokdűnét és homokhátat láthatunk, amelyek az uralkodó széliránynak megfelelő északnyugat-délkeleti irányba rendeződve szelik át a tájat. A magasabban fekvő dűnesorok között számos apróbb tó, illetve mocsár húzódik meg.

A városban és környékén főként mezőgazdasági, illetve idegenforgalmi jellegű vállalkozások működnek. Lajosmizsét homokos talaja és napsütésben gazdag éghajlata elsősorban gyümölcsstermesztésre predesztinálja. A városban sok gazdálkodó foglalkozik zöldség és gyümölcsstermesztéssel, kiemelkedő a szamóca és paprikatermesztés, amelynek elsődleges célpontja a budapesti felvevőpiac. A teljes közigazgatási terület kétharmad részén folyik szántóföldi növénytermesztés, valamint

zöldség, gyümölcs, és legelő gazdálkodás. Lajosmizse országosan meghatározó szerepet játszik a szamóca-termesztésben, sokan emlegetik úgy a települést, mint „A szamóca fővárosa”. A település külterületén számos, napjainkban is aktív tanya található. A tanyák egy része már nem mezőgazdaságból, hanem legalább részben idegenforgalomból él.

A város híres szülöttje a többszörös világbajnok magyar mesterszakács és mestercukrász Benke László. Lajosmizsén nőtt fel és kezdte meg pályafutását a nemzet sportolója, az évszázad birkózója Polyák Imre. Bessenyei Ferenc, a Nemzet Színésze címmel kitüntetett, kétszeres Kossuth-díjas színművész, érdemes és kiváló művész visszavonulása után lajosmizsei tanyáján élt.

LÁTNIVALÓK:

Tanyamúzeum, Római katolikus templom, Református templom, Pusztatemplom romjai, Iskola-tó.

TURISZTIKAI ÉRTÉKEK:

Tanyacsárda, Geréby Kúria Hotel és Lovasudvar, Liza Aqua & Conference Hotel és Fehér Akác Csárda, Ida Panzió, Dechy-Tanya Bujdosó Tanya Ricsováry-Major Szálloda és Üdülőpark.

6050 Lajosmizse, Városház tér 1., telefon: 76/356-211

www.lajosmizse.hu

E-mail: lajosmizse@lajosmizse.hu

Lakitelek

*„A természet adta kincsek
sokasága egy helyen”*

Lakitelek ötödfélezer lakosú nagyközség Kecskeméttől és Kiskunfélegyházától egyenlő távolságban a Tisza partján. Mai területe Kecskeméthez tartozó puszták egyesítésével alakult ki 1949-50-ben. E külterületi lakott helyek: Felsőalpár, Kisalpár, Oncsa-telep, Árpádszállás, Szikra, Kapásfalu voltak.

A település komoly történelmi múlttal rendelkezik. A legkorábbi régészeti leletek a rézkorból, a bodrogkeresztúri kultúra népeitől valók, ezek nyomán állíthatjuk, hogy a Kr.e. III. évezred tájkájától élnek itt emberek, a falu földjét I. Géza királyunk oklevele említi először. A Lak elnevezés először 1488-ban fordul elő oklevélben.

A XIX. század második felében a filoxéra pusztítása tönkretette a hegyvidéki szőlőkultúrát, a hagyományos bortermő vidékeket. Mivel ez a féreg a homokon nem él meg, többen szőlőnemesítéssel próbálták javítani az itteni fajtákat, s Kecskemét környéke „aranyhomokká” változott. A városi szőlők és magántelepítések a jobb megélhetésben reménykedőket a Tisza mellékére vonzották. Felsőalpár, Lakitelek népessége gyors ütemben nőtt. A területtel való jobb összeköttetés igénye az 1890-es években két helyi érdekű vasútvonal létrehozását eredményezte. Előbb Kecskemétről a Tisza partjáiig, majd Szolnokról Kiskunfélegyházáig épült vasút.

A község lakóinak többsége a mezőgazdaságból él. Ipart Lakitelekre nem telepítettek, csupán a tsz mellékküzemágaként működött téglagyár, gumiiüzem.

Lakitelek igazi vonzerejét természeti szépségei adják. A Holt-Tisza mentén a Tőserdő területe a Kiskunsági Nemzeti Park része, a termálvizes strand sok üdülőt vonz a nyári időszakban. A fürdőt tápláló termálvizet egy 1970-es fúrás alkalmával találták ivóvíz helyett. A kút 1050 méter mély, hozama 1000 liter / perc, a víz hőmérséklete 42 C. A víz alkáli hidrogénkarbonátos, melyet vegetatív idegrendszeri panaszok és mozgásszervi megbetegedések kezelésére, illetve baleseti rehabilitációra javasolják. Az 1970-es években kezdődött meg az üdülőtérület fejlesztése, húsz év alatt közel annyi nyaralót építettek ide, mint amennyi a falu házainak száma.

LÁTNIVALÓK:

Pulai Sándor helytörténeti gyűjteménye, Református templom, Katolikus templom, Községi könyvtár helytörténeti kiállítása, Tőserdő, Tősfürdő, Kalandpark,

SZÁLLÁS:

Autóskemping, Biokert Kemping, Fenyő Panzió, Hotel Club, Tisza Napsugár Bungaló, Népfőiskola (konferencia) Kontyvirág Erdei Iskola, Tőserdő Kastély Üdülő, Tőspihenő Kft.

6065 Lakitelek, Szechenyi körút 48., telefon: 76/449-011

www.lakitelek.hu

E-mail: jegyzo@lakitelek.hu

Nyárlőrinc

*„Fedezze fel Nyárlőrinc romtemplomát
és őstölgyesének nyugalalmát!”*

Nyárlőrinc község a Duna-Tisza közti homokhátságban, Bács-Kiskun megye északkeleti részén helyezkedik el. A 44. számú főúton és vasútvonalon is elérhető a 18 km-re lévő megyeszékhely, Kecskemét.

Nyárlőrinc területén a bronz-korban is volt élet. 1984-ben végzett ásások során a bronz-korból származó koponyarészt és avar-kori leletet is találtak – egy lovas avar vitéz csontvázát. Nyárlőrincnek hét évszázadra visszatekintő írásos emlékei vannak. Nyárlőrinc Szent Lőrinc tiszteletére szentelt templomról kapta nevét a XIII. században. Első írásos említése 1354-ből való, I. Lajos király adománylevelében szerepel a Zenthlewyncz név.

A török időkben elnéptelenedett és határát Kecskemét városa szorította meg, pusztaként. 1899-ben Koháryszentlőrinc nevére önálló községgé alakult Kecskemétből kiválva, de 1913-ban ismét a városhoz csatolták. Mai önállóságát 1950-ben nyerte el, ekkor kapta aktuális elnevezését.

A község középpontjában Árpád-kori templomrom található. Helyreállításával a megye harmadik középkori templommaradványa (a mizsei és a soltszentimrei után), és az ország jelentős kulturális értéke. Feltárt alapfalak történelmi romkertté alakítása a 2000. évi millenniumi évforduló tiszteletére történt.

A község elhelyezkedésére, táji-, természeti adottságaira a turizmus mint gazdasági ágazat nem jellemző. Természeti értékei között említhető a község jelentős mé-

retű erdőterülete (1697 ha) – amelyet akác, nyár, fenyő és tölgy alkot –, legvonzóbb része a III. körzetben található őstölgyes. A vadászat kedvelői így a környező erdőállomány területén hódolhatnak szenvedélyüknek.

A község belterülete összkomfortos, minden alapvető közmű és szolgáltatás megtalálható. A 186 tanyában élő több mint 400 lakost tanyagondnoki szolgálat segíti. A hagyományos mezőgazdasági termelés az egykori Szikrai Állami Gazdaság és a Termelő Szövetkezet megszűnése után közepes méretű magángazdaságokban kezd újraéledni. Vállalkozásai országosan ismertek. Maspex Olympos Kft., amely többek között az ismert Olympos citromlevet, valamint a TopJoy és Apenta üdítő italokat gyártja.

A Szikrai Borászati Kft. a bor, pezsgő és vermut gyártás mellett egyéb élelmiszeripari termékek előállításával is foglalkozik. Ezek közül legismertebb a kiváló minőségű Piroska szörp család, valamint a gyümölcs és zöldséglevekből készülő Bio Vita italok.

LÁTNIVALÓK:

Árpád-kori romtemplom, Honfoglalási emlékpark, I. és II. Világháború nyárlőrinci áldozatainak emlékműve, Katolikus templom.

SZÁLLÁS:

Túri Vendégház.

6032 Nyárlőrinc, Dózsa Gy. u. 34., telefon: 76/589-001

www.nyarloriginc.hu

E-mail: nyarlpmh@nyarlpmh.t-online.hu

Orgovány

*„Orgovány az alföldi pusztai
legelők vidéke”*

Orgovány a Duna–Tisza közí homokhátság déli részén Kecskemétől 26 km-re fekszik. A megyeszékhelyről az 54-es úton közelíthető meg legkönnyebben.

A településről a Kr. u. I–II. századtól vannak tárgyi emlékek, de a török uralma alatt elnéptelenedett. 1901-ben történt községgé alakításáig Kunszentmiklós pusztája. A belterület kijelölése és szabályozása 1922-ben történt. Lakóinak mintegy egynegyede külterületen él, a jelentős tanyavilág hat önálló körzetben különíthető el. Külterületének mintegy harmada a Kiskunsági Nemzeti Park felügyelete alá tartozik.

A település földrajzi elhelyezkedése és adottságai miatt mezőgazdasági tevékenységre alkalmas. Bár futóhomokszerr talaja nem kedvez a zöldségtermesztésnek, így a gazdák többnyire szőlőt, bodzát, gyümölcsöt, kukoricát, valamint gabonát termelnek. Azokon a területeken, ahol a futóhomok nem tesz lehetővé kultúrnövény termelést, ott erdőt telepítenek a talaj megkötése érdekében. Emellett büszkélkedhet a település a spárgatermesztéshez kapcsolódóan spárgasavanyúság egyediségével, valamint a bodzatermés felhasználásával lekvár készítésével is. Az állattenyésztésnek is komoly hagyományai vannak. A pusztán emberemlékezet óta legeltetnek birkanyájakat. A termelők rendszeresen bemutatkoznak a Hírös Hét Fesztiválon. A kulturális élet legfőbb éltetője településünkön az összefogás, mely hatására kulturális programokkal szórakoztatjuk a közönséget, mint

színdarabok, táncgálák a község felnőttjeinek, gyermekeinek az Orgoványi Kulturális Egyesület közreműködésével. Ezen produkciókat a környező települések szeretettel hívják, fogadják. Karitatív tevékenységben nem csak az egyházak járnak élen, hanem a községben működő Örömhír Alapítvány. A községben eredményesen működnek a sport egyesületek is.

LÁTNIVALÓK:

Tanyavilág, Kiskunsági Nemzeti Park – Orgoványi rétek: Rekettye tanösvény, Pimpó tanösvény, orgoványi homokbuckák.

TURISZTIKAI ÉRTÉKEK:

Az ideérkező vendégeket a helyi Regös étteremben várják. A település közelében találhatók a Venyige tanya, a Gebauer vendégház, és a Végh birtok, valamint az Élet-forrás egészségmegőrző központ, ahol uszoda, szauna, sókamra várja a gyógyulni, kikapcsolódni vágyó vendégeket.

6077 Orgovány, Molnar Gergely u. 2., telefon: 76/591-980

www.orgovany.hu

E-mail: postmaster@orgovany.hu

Szentkirály

*„Szentkirály: Szent István öröksége,
az ásványvíz hazája.”*

Szentkirály a Duna-Tisza közén, Kecskeméttől 20 km-re, keletre található. A falu több ezer éves gyökerekkel rendelkezik: régészeti leletek maradtak ránk a rézkortól, írásos emlékek 1354-től, s az Árpád-kori templom romjai még a XIX. században is álltak.

A török időkben már jelentős településnek számított, későbbi felszabadító hadjáratok során elnéptelenedett. A XVIII. században vált Kecskemét város pusztájává, melyet az később bérlők, a városi polgárság tulajdonába adott ki. Így alakult ki Szentkirályon a nagy kiterjedésű tanyahálózat, mely még ma is jelentős a település életében.

A kecskeméti bérlők közül egyre többen települtek ki a pusztára, ahol kis és középbirtokosként főként állattenyésztéssel és szőlőtermesztéssel foglalkoztak. A település fejlődését jól mutatja, hogy 1901-ben a katolikus, majd 1902-ben a református hívek is templomot építettek. Ebben az időben a puszták lakossága mintegy kétszerese volt a mainak. Szentkirály-puszták 1952. január 1-jén vált közigazgatásilag is önállóvá Lászlófalva néven. A község eredeti, ősi nevét 1987. augusztus 20-án tudta visszazerezni a helyi vezetés és a lakosság kezdeményezésére. A település lakossága az elmúlt 10 évben 2000 fő körüli létszámon stabilizálódott. A tanyák máig fontos szerepét a településszerkezetben jól jellemzi a külterületi népesség 39%-os aránya, noha a népes-

ség fogyása jórészt a tanyasi lakosság elvándorlásának következménye.

A község életében napjainkban is meghatározó a mezőgazdaság, mely szempontjából meghatározó az alapvetően homok jellegű talaj és a kevés csapadék. A kisgazdaságokban a gabonafélék mellett elsősorban a szántóföldi, öntözéses zöldségtermesztés: paradicsom, sütőtök, burgonya és dinnye termesztése jellemző. Közülük kiváló ízének és termelési volumenének köszönhetően a térségben méltán ismert és elismert a „szentkirályi dinnye”. Jelentősnek mondható a mintegy 300 ha-on folytatott szőlőtermesztés és egyre nő a növényházakban termesztett zöldség és dísznövény mennyisége is. Az állattenyésztésben a juhászat, illetve a tejlő tehenészet a legfontosabb. A településen működik egy méz-palackozó üzem, illetve itt található a Szentkirályi Ásványvíz üzeme is, mely 2004 óta lett országsszerte híres.

LÁTNIVALÓK:

Református puszta templom, Katolikus templom, Szent István szobor.

SZÁLLÁS:

Tóth Tanya, Zsuzsi tanya, Vadvirág, Erdőszéli vendégház, Bencsik tanya.

6031 Szentkirály, Kossuth Lajos utca 13., telefon: 76/597-011

www.szentkiraly.hu

E-mail: polghiv@szentkiraly.hu

Tiszaalpar

„Tiszaalpar
az 1000 éves kincsestár”

Tiszaalpar a Tisza egyik holtágának partján, Kecskeméttől kb. 30 km-re fekszik. A település a honfoglalás idején már lakott volt. A falu történetében jelentős szerepe volt a Tiszának, a máig érintetlen természetvédelmi terület gazdag növény- és állatvilágának ad otthont. A Tisza jelentette a helyi lakosok megélhetését, a halászat és vesszőipar virágzásának köszönhetően. A kosár- és vesszőfonás az ősi hagyományokat őrizve napjainkban is jelentős. A település híres szülöttjei Horti József (1898-1990) népi iparművész-kosárfonó, Kádár Lajos (1886-1982) népi író – aki a környék életét páratlan hitelességével ábrázolja regényeiben- és Bársony Mihály (1915-1982) citera és tekerőlant készítő, népművészet mestere, az általa készített hangszer-ek a világ minden tájára eljutottak. A régmúlt padkaporos bálainak hangulatát minden év szeptemberében megrendezett Bársony Mihály Tekerőlantos Találkozó idézi fel.

A környék mezőgazdaságát erősítve 2012-ben létrejött a Tiszaalpari Helyi Termék Védjegy, amelynek jelenleg 46 szerződöttje van. A gabonafélék termesztése mellett sok család megélhetését biztosítja a fűszerpaprika, dohány, káposztafélék, burgonya, különbözőfélék paprikák, gyümölcsök (dinnye, szőlő, szilva) termelése, de a feldolgozott élelmiszerek közül a helyi terményekből előállított sajtok, olajok, lisztek, ivólevelek, borok, mézfélék is kikerülnek a helyi- és környékbeli piacokra.

A nagyközség felejthetetlen élményt nyújt az idelátogatóknak. Évszázadokon keresztül meg tudta őrizni a nagyközség történelmi milióját. Háborítatlanul megmaradtak természeti értékei is, melyeket a Tisza közelsége alakított

évezredek alatt. A különböző színekben pompázó vízi virágok, a vízpartot övező galériaerdő különleges fajtái, a változatos madárvilág és vadállomány, halban gazdag vizeink nemcsak szemet gyönyörködtető látvány, hanem tökéletes kikapcsolódási és pihenési lehetőség is.

LÁTNI VALÓK:

Helytörténeti és Természettudományi Kiállítás, Kosár- és Vesszőtermék Gyűjtemény, Árpád-kori falurekonstrukció (skanzen), a bronzkori földvár maradványa és az alatta meghúzódó pincék, Holt Tisza és az Alpári-rét (tiszaalpari Nagy-tó madár- és élővilága), a Templomdombon található Jótanács Anyja Római Katolikus Templom, Szent István Római Katolikus Templom, Jézus Szíve Zárdatemplom, Bársony Lovasudvar, Czinege Manufaktúra Kft. bemutatóterme.

KÉZMŰVESEK:

Kanalas János- kosárfonó (Népi iparművész, Népművészeti Mestere), Gergely Ramóna – kosárfonó (Népművészeti Ifjú Mestere), Kálmán Jánosné – üvegfonó (Népi iparművész), Illés Renáta – gobelin, tűgobelin, Repáruk Dezső – tekerőlant készítő.

ÉVES RENDEZVÉNYEK:

- Tiszaalpari Alkotótábor
- Gobelin Kiállítás
- Fűre Ujjak Kiállítás
- Bársony Mihály Tekerőlantos Találkozó

6066 Tiszaalpar. Arpad ter 1.. telefon: 76 424-133

www.tiszaalpar.hu

E-mail: pmhivatal@tiszaalpar.hu

Tiszakécske

„A vizek szerelmeseinek városa”

Bács-Kiskun megye észak-keleti csücskében, az ezerarcú Tisza-folyó mesés szép kanyarulatában fekszik a közel 12 ezer lakosú város. A régészeti eredmények alapján Tiszakécske területén már közel másfél ezer évvel ezelőtt lakott település nyomai találhatók. A Vatikán irattárában őrzött egyházi tizedjegyzék tesz először említést a faluról Cechke írásmóddal, 1332-ben. a török uralom alatt gyakorlatilag elpusztult. A 17. században a Rákóczi szabadságharc leverése zömmel katolikus vallású családokat telepítettek a faluba. Az új telepesek lakóhelye a régi Kécske nagyobb kiterjedésű elhagyott része lett (Újkécske), ahol a földet „taksások” művelték. A betelepítést követően a régi kécskeiek etnikai, vagyoni, vallási viszonyainak eltérő volta alapján a jövevényektől elkülönültek és elnevezték magukat ókécskeieknek, ezzel elkezddőött a falu lakosságának lakóhelyi (Ókécske és Újkécske), etnikai (szlovákok és magyarok), gazdasági (taksások és telkes jobbágyok), vallási (református és katolikus) elkülönülése. Így a régi egységes település kettészakadt, majd 1950-ben egyesült ismét Tiszakécske néven és 1986-ban városi rangot is kapott. Tiszakécske kiemelkedő turisztikai-, idegenforgalmi vonzástényezője a Tisza. A települést 22,5 km hosszan határolja a folyó. A partot galériaerdők szegélyezik, melyek a Közép-Tiszai Tájvédelmi körzet részei. Számos védett növény- és állatfaj talál itt menedéket magának.

A település nagy vonzereje a termálfürdői. Tisza-parti Termálfürdő vize nátrium-hidrogénkarbonátos hévíz, amely jelentős metakovasavat és fluoridot tartalmaz, 1344 m mélyről 52 fokon feltörő gyógyvíz, számos panaszz enyhítésére megfelelő. A gyógyvíz reumatikus, ízületi, mozgásszervi megbetegedésekre, műtétek utáni rehabilitációkra, nőgyógyászati problémák gyógyítására alkalmas. A fürdő télen és nyáron várja a vendégeket. A városhoz tartozó Kerekdombon (a központtól kb. 5 km-re délnyugatra) szintén található termálfürdő. A népzenei hagyományokat a Nagy Tisza Néptáncsoport, a Dűvő Citerazenekar és a Fülemüle Énekegyüttes reprezentálja.

LÁTNIVALÓK:

Római katolikus templom, Neogótikus stílusú református templom, Ókécskei Közösségi Ház, Kovács Miklós képfestő műhelye, Szent István-lovasszobor, Tisza-parti Termálfürdő, Kerekdombi Termálfürdő, Tisza-parti strand, Holt-Tisza-horgászárvíz.

KÉZMŰVESEK:

Kovács Miklós képfestő népi iparművész, Kristóf Márta mézesbábos népi iparművész, Lantos Tímea porcelántervező, Böröczki Edit fazekas, Tapodi Zoltán kérés.

6060 Tiszakécske, Körösi út 2., telefon: 76/441-355

www.tiszakecske.hu

E-mail: polh@tiszakecske.hu

Tiszaug

*„Víz, napfény, nyugalom,
barangoljon Tiszaugon”*

Tiszaug 915 lélekszámú község Bács-Kiskun megye északkeleti részén, a Tisza bal partján, a Tiszazug területén. A település a 44-es számú főúton közelíthető meg.

Kedvező földrajzi fekvésének köszönhetően már a bronzkorban lakott vidék volt. Első írásos említés a faluról 1075-ben történik a garamszentbenedeki apátság alapítólevélben. Ebben említés történik a Hugér folyóról, ami nagy valószínűség szerint a sági pusztán kereszttülhaladó ér lehetett. Mint pusztta, a falu sokáig a szomszédos Tiszasashoz tartozott.

A XX. század elején meghatározó a mezőgazdasági termelés, de az ipara is megemlíthető. Dolgozott a faluban kovács, bognár, pintér, szabó, asztalos, ács, cipész, borbély. Az ipart nagyban fellendítette az 1898-ban megépített Kecsemét-Tiszaug vasútvonal, ami felváltotta az ez időre nehézkessé váló révet.

A falu szélén ámulatba ejtő tölgy matuzsálemek állnak őrt. A fákat több mint 150 éve Ferenc József felesége, Erzsébet királyné, a magyarok között népszerű Sissy tiszteletere ültették.

Tiszaug festői természeti környezetben, a Tisza vadregényes ártéri erdőinek és a folyó tavirózsás holtágának ölelésében fekszik. Első írásos említése 1075-ből származik. Az egykori halászfalu legismertebb birtokosai a Wesselényiek, Kinizsi Pál majd a Rákócziak voltak.

A település önálló közigazgatási és hivatali szervezetét 1989-ben vívta ki. 1999-ben Tiszaug csatlakozott Bács-Kiskun megyéhez.

A környék nagyszerű lehetőségeket nyújt a pihenésre: horgászatra, strandolásra, evezésre, vadászatra. A holtág a Tisza bal parti ármentesített területén helyezkedik el. A víz igazi horgászparadicsom, amelyben számtalan halfajta található. Hossza 3,7 kilométer, átlagos szélessége 100 méter, területe 53 hektár, átlagos mélysége 2,3 méter. A holtág partján található szabadstrandot sokan látogatják.

LÁTNIVALÓK:

Késő barokk stílusú református templom, Római katolikus kápolna, Bánhidy udvarház (a hagyomány szerint II. Rákóczi Ferenc egyik kedvelt vadászkastélya volt), Radvány kastély, Steer kastély, Körtyélyes vadkörtés, galagonyás ligetek - a Közép-tiszai Tájévédelmi körzet részét képezik.

SZÁLLÁS:

Club Hotel Pegasus, X-Games Hotel, Sport és Rendezvényközpont, Gólya Vendégház, Kárász turisztaszállás, Árnyas Üdülőház, mely egykor Luby-Bánhy udvarház, később iskola épületében található, sajátos hangulatú, kellemesen hűvös lakás a Holt-Tisza parton áll.

6064 Tiszaug, Rakoczi ut 51., telefon: 56 328-001

www.tiszaug.hu

E-mail: polgarmester@tiszaug.hu

Városhöld

Folyamatosan korszerűsödő békés település egy nagyváros szomszédságában a „város földjén”.

Városhöld a Duna-Tisza közötti Kiskunsági löszös hát kistáj része, Kecskeméttől 15 km-re délkeletre. Az E5-ös fő közlekedési úton és vasúton (Kecskemét-Szeged) is könnyen elérhető.

Városhöld Kecskemét város pusztája volt már a XIV. Században, innen kapta nevét is. A terület a városi polgárok tulajdonát képezte. A története ennek megfelelően mindig szorosan kapcsolódott Kecskemét történetéhez. A jó minőségű talajon már a XVII. Században gabonát termesztettek. A II. József-kori katonai térkép (1785) Kecskemét környékén 200 tanyatelepülést tüntet fel, köztük a Városhöld területén lévőket is, utakkal, dűlőutakkal együtt. 1802-ben a VI. sz. országos postaútvonal ugyancsak Városhöld területén haladt át Szeged-Temesvár irányába. A gazdák Kecskemétről való kiköltözése az 1860-as években nagyobb lendületet vett. 1952. január elsejétől önálló község lett Városhöld.

Talajára jellemző, hogy a homokbuckákat 1,5 m vastag löszös lepel fedi. Éghajlata mérsékeltlen meleg, száraz. A csapadék évi átlaga 540-560 mm. A talajvíz mélysége többnyire 2-4 m között van. Erdőtársulásai: a löszös tölgyek, a pusztai tölgyesek és a sziki tölgyesek. A mezőgazdaság elterjedtebb fő növényei a búza, kukorica és a lucerna. A községben társas vállalkozások és mezőgazdasági kistermelők fejtenek ki gazdasági tevékenységet.

Városhöld község lakói igénylik, hogy sporttevékenységet folytassanak, 2000 évben átadott sportcentrum megfelelő környezetet biztosít több sporttevékenységhez. A település környezeti kultúrája kiemelkedő, ugyanis a községben évente mintegy 3000 fő virág kerül kiültetésre továbbá, a közterületek is rendezettek. A község legújabb büszkesége a 2015. évben átadott Kecskemét-Városhöld kerékpárút, mely konzorciumi beruhásként Kecskemét várossal közösen épült meg, szintén UNIÓS pályázatból, önerő hozzájárulása nélkül.

LÁTNIVALÓK:

Szent József Templom. Az 1987-ben elkészült római katolikus templomban elhelyezett oltár Tabajdi István falfaragó munkája, a szentélybútorok, az ajtókat Bodacz Tibor asztalos-falfaragó keze munkáját dicsérik.

KIKAPCSOLÓDÁSI LEHETŐSÉGEK:

Az ide látogatók és a lakosság számára a szabadidőpark és a sportpálya nyújt kikapcsolódási lehetőséget, a szabad levegőn való időtöltésre, sportolásra.

6033 Városhöld, Felszabadulás útja 35., telefon: 76/474-415

www.varosfold.hu

E-mail: postmaster@varosfold.t-online.hu

Az Aranyhomok Kistérségfejlesztési Egyesület a Kecskeméti kistérség 22 települési önkormányzata alkotja. Létrehozásától, 1999-től feladata elsősorban a térségi kapcsolatok erősítése, helyi erőforrások felkutatása, pályázatok elkészítése, a regionális és kistérségi szempontból fontos fejlesztések támogatása, az ehhez kapcsolódó tevékenységek koordinálása, hazai és nemzetközi pályázati lehetőségek felkutatása, közös területfejlesztési, vidékfejlesztési programok kialakítása, megvalósítása. Az Egyesület több rendezvényt is szervez, valamint tart fent több projektet. Kiemelt fontosságú feladata – a térségi- kézműves alkotók és termelők piacra jutásának elősegítése, marketing tevékenységeik összehangolása, munkásságuk megismertetése a lakossággal, valamint ezzel együtt a térségi hagyományok, kultúra megelevenítése a különféle rendezvényeken. Ezen célok fontos eleme a lakosság egészséges táplálkozásának elősegítése, a helyi identitástudat erősítése, a helyi, lokális termékek előnyben részesítése, a rövid ellátási lánc erősítése a térségben. Az Egyesület további fontos feladata a térségi turizmus fellendítése, melynek fontos eleme a kiváló helyi termék alapanyagokat felhasználó gasztronómia és falusi turizmus népszerűsítése.

Honlapcím: www.aranyhomok.hu

E-mail: info@aranyhomok.hu

www.facebook.com/akegyesulet

KIEMELT PROGRAMOK

Az Egyesület online **Aranyhomok Portéka** – a **térség ajándéka!** ajándékkatalógust működtet, mely a honlapon érhető el. A portéka elsősorban üzleti, önkormányzati reprezentációs célra kínál ajándékokat, csomagokat a helyi termelők kézművesek kiváló minőségű termékeiből. Ezek a termékek a turisztikai szolgáltatóknál turisztikai ajándékként is megvásárolhatóak. Honlapcím: www.aranyhomok-porteka.hu

A térségben a **Háztájit az asztalra!** program biztosít piacrajutási lehetőséget az abban résztvevő termelők, számára. A program része az online marketing, egységes megjelenés, térségi rendezvényeken megjelenés. Honlapcím: www.hasztajitazasztalra.hu

Az Egyesület közreműködésében a **Kecskeméti Tanyai Termék Piac** 2014 óta minden csütörtökön várja vásárlóit Kecskemét főterén.

RENDEZVÉNYEK:

- Helyi Termék Ünnepe
- Országos Tojás Sokadalom Tojásfesztivál
- Híros Hét Fesztivál Térségi Kertészeti és Élelmiszeripari Kiállítás és Vásár
- Aranykapu Térségi Hagyományőrző Adventi Vásár

Impresszum:

Kiadó: Aranyhomok Kistérségfejlesztési Egyesület

Felelős kiadó: Hamzáné Lakó Judit titkár

Szerkesztő: Váradi Piroska

Együttműködő partnerek: Kecskeméti Katona József Múzeum

Történész-szakértő: Hajagos Csaba

Nyomdai előkészítés: Euro Bioinvest Kft. | Nyomda: PRINT 2000, Kecskemét

Támogatók:

2013

2012

2002

20 év képekben

2016

2011

2000

2010

2016

1999

2014

2005

2006

INCZÉDI TANYA

Álmodban már jártál itt...

www.inceditanya.hu

+36 30 682 06 58

+36 70 267 16 07

inceditanya@gmail.com

facebook.com/inceditanya

6045 Ladánybene, Batthyány u. 65.

BORÁSZAT ■ BORKÓSTOLTATÁS ■ SZÁLLÁS

HELVÉCIAI BALOGH BORHÁZ

HELVÉCIAI BALOGH BORHÁZ

6034 Helvécia, Hetes sor 9/b. | Tel.: 06 70/453-8030

E-mail: baloghborhaz@gmail.com, baloghkarolyhelvecia@gmail.com

TISZAKÉCSKE

Egy hely, ahol az élmény elér!

HOTEL | APARTMANOK | BUNGALÓK | KEMPING

TISZA-PARTI
GYÓGY- ÉS ÉLMÉNYFÜRDŐ
TISZAKÉCSKE

TISZA-PARTI Gyógy- és Élményfürdő
6060 Tiszakécske, Rózsabarak tér 2.
+36/76 441 363 | info@tizapartifurdo.hu
www.tizapartifurdo.hu